

Branko VIVOD

osebnost mojega kraja

(raziskovalna naloga)

Avtorici:

Adrijana HYSENI, 9.a

Lara RATEJ, 9.a

Mentorica:

Jana DRAKSLER, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, marec 2015

KAZALO

	stran
KAZALO SLIK	3
POVZETEK	5
UVOD	6
OTROŠTVO	7
ŠOLANJE	11
ŠPORTNA POT	14
NAGRADE IN PRIZNANJA	59
DRUGI O BRANKU VIVODU	64
ZAKLJUČEK	68
ZAHVALA	69
VIRI IN LITERATURA	70

KAZALO SLIK

slika številka

- 1 BRANKO VIVOD (2015)
- 2 RAZISKOVALKI MED RAZGOVOROM Z g. BRANKOM VIVODOM (2015)
- 3 BRANKOVA ROJSTNA HIŠA
- 4 NA POROKI STRICA STANKA KOPRIVNIKARJA (1948)
- 5 OČE IN MATI Z VNUKOM (okrog leta 1960)
- 6 MALI NAVIHANEC BRANKO (okrog leta 1954)
- 7 VIVODOVA DRUŽINA Z NEVESTO MARIJANO
- 8 BRANKOVA PRVA DIPLOMA
- 9 BRANKO NA RAZPOTJU (1959)
- 10 PRED RUDARSKO ŠOLO V VELENJU (1960)
- 11 SKOK VALERIJA BRUMLA (internet)
- 12 TEHNIKA SKOKA V VIŠINO STRADDLE (internet)
- 13 Z VELIKIM VZORNIKOM VALERIJEM BRUMLOM V ZAGREBU (1963)
- 14 CELJSKI ŠAMPION STANKO LORGER (1958)
- 15 MED ZMAGOVITIM SKOKOM NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU (1961)
- 16 »POBEGLI« DOLGONOZI NOVI REPUBLIŠKI PRVAK (1961)
- 17 S TRENERJEM FEDORJEM GRADIŠNIKOM (1962)
- 18 DOSKOK NA MIVKO (1962)
- 19 NA DOMAČEM STADIONU (1962)
- 20 PONOSEN NA SVOJE NOVE ŠPORTNE COPATE (1962)
- 21 OBJAVA V CELJSKEM TEDNIKU (1963)
- 22 EDEN PRVIH BRANKOVIH SKOKOV ČEZ 2 METRA (1963)
- 23 S SESTRO MARIJANO MED TRENINGOM (1962)
- 24 DRUŽINSKA FOTOGRAFIJA (1960)
- 25 Z MLADINSKO JUGOSLOVANSKO REPREZENTANCO (1963)
- 26 MED PODELITVIJO PRIZNANJ (1963)
- 27 BRANKO MED SUŠENJEM ZALETIŠČA Z BENCINOM (1963)
- 28 BRANKO MED OGREVANJEM (1963)
- 29 OGREVANJE Z DEŽNIKOM (1964)
- 30 USPEŠEN SKOK ČEZ 208 CENTIMETROV (1964)
- 31 ZMAGOVITI SKOK NA MEMORIALU BRUNO ZAULI V RIMU (1964)
- 32 USPEŠEN SKOK NA VIŠINI NOVEGA DRŽAVNEGA REKORDA (1964)
- 33 NOVICI, OBJAVLJENA V CELJSKEM TEDNIKU (1964)
- 34 V ZLATARSKI DELAVNICI (okrog leta 1970)
- 35 SPREJEM NA LETALIŠČU V KAIRU (1965)
- 36 POMOČ REPREZENTANČNEGA ZDRAVNIKA OB POŠKODBI (1966)
- 37 NA SPREHODU S HČERKO JUDITO (1970)
- 38 SKOK, S KATERIM JE PONOVRNO POSTAL DRŽAVNI REKORDER (1970)
- 39 ČLANEK IZ NOVEGA TEDNIKA (1970)
- 40 USPEŠEN PRESKOK NOTNEGA STOJALA V LITIJU (1970)
- 41 S POKALOM ZA REKORDNI DOSEŽEK V PRAGI (1972)
- 42 NASMEJANI ATLETI Z DRŽAVNIMI DRESI (1972)
- 43 BRANKO V VOJAŠKI SUKNJI (1972)
- 44 BRANKOV PORTRET (okrog 1970)
- 45 HČERKA JUDITA IN VNUKINJA CELINE (?)
- 46 PO DVAJSETIH LETIH PONOVRNO USPEŠNO ČEZ 2 METRA (1983)
- 47 NAVDUŠENJE PO USPEŠNEM SKOKU IN DOBLJENI STAVI (1983)
- 48 VIŠINO JE BILO POTREBNO ŠE ENKRAT PREMERITI (1983)
- 49 BOGDAN BORČIČ PREDJA DARILO (1983)
- 50 BRANKOVA MEDALJA ZA USPEŠEN SKOK ČEZ 2 METRA (1983)
- 51 BRANKO Z MAMO IN SESTRO NA PRAZNOVANJU 40. ROJSTNEGA DNE (1984)

- 52 Z JOHNOM DOBROTHOM NA OLIMPIJSKEM STADIONU V RIMU (1985)
53 NOVOPEČENI SVETOVNI PRVAK IN REKORDER (1985)
54 VES ČAS STA MU STALI OB STRANI (okrog 1990)
55 BRANKO ZREKLAMNIMI NAPISI NA OPREMI (1989)
56 VEČTISOČGLAVA MNOŽICA JE POZDRAVLJALA TEKMOVALCE (1989)
57 TEHNIKA SKOKA V VIŠINO – FOSBURY – FLOP
58 BRANKOVA STRATNA ŠTEVILKA Z DICKOVIM PODPISOM
59 BRANKO IN DICK V EUGENU – ZDA (1989)
60 NA ENEM OD PONOVIH SREČANJ Z VALERIJEV BRUMLOM (1997)
61 MARIJANINA PESEM
62 BRANKO Z JAPONKAMI, KI SO GA OBLEKLE V KIMONO (1999)
63 USPEŠNA CELJSKA VETERANSKA TROJICA (okrog 2000)
64 SLOVENSKA VETERANSKA EKIPA SKAKALCEV V VIŠINO
65 Z ENO OD ZLATIH MEDALJ (1989)
66 REKORDNI SKOK V EDMONTONU (2005)
67 LISTA Z REZULTATI (2001)
68 NA KAVI S SLIKARJEM KARLOM PEČKOM V SLOVENJ GRADCU (okrog 2013)
69 NA TRIBUNI CELJSKEGA STADIONA (2014)
70 Z BRIGITO BUKOVEC, SREBRNO OLIMPIJKO IZ ATLANTE (okrog 2000)
71 Z VIKICO OB ROBU STADIONA (okrog 2005)
72 NA SREČANJU SLOVENSKE REKORDERJEVE SKOKA V VIŠINO (2012)
73 VABILO NA RAZSTAVO (2014)
74 NEKDANJI SKAKOLCI V VIŠINO PRIKAZUJEJO VIŠINO, KI SO JO PRESKOČILI (2014)
75 PRIJETNO DRUŽENJE NA ODPRTJU RAZSTAVE (2014)
76 KOTIČEK ZA OBUJENJE SPOMINOV (2015)
77 DEL MEDALJ, OSVOJENIH NA NAJVEČJIH TEKMOVANJIH (2015)
78 PRIZNANJE ATLETSKE ZVEZE SLOVENIJE
79 POTRDILO O DRŽAVNEM ODLIKOVANJU
80 DIPLOMA ZA OSVOJENO SREBRNO PLAKETO
81 Z BLOUDKOVO PLAKETO (2006)
82 PRIZNANJE ATLETSKE ZVEZE SLOVENIJE
83 S PRIZNANJEM NA PODELITVI NAJ ŠPORTNIK CELJA 2010 (2011)
84 RAZISKOVALKI PRI DELU (2015)

POVZETEK

Branko Vivod – legendarni celjski in slovenski skakalec v višino.

Dolgonogi fantič iz Mislinje, ki je na svojem prvem atletskem tekmovanju bos zmagal na republiškem tekmovanju v skoku v višino in pri tem postavil slovenski dvoranski rekord. Po tem uspehu je pričel resno trenirati pri AD Kladivar Celje in postal Celjan.

Trdna volja, vztrajnost in talent so botrovali številnim uspehom, saj je večkrat izboljšal slovenski, dvakrat pa tudi jugoslovanski rekord v skoku v višino.

Je prvi Slovenec, ki je preskočil »magično« mejo dveh metrov.

Uspešen je bil tudi na mednarodnih tekmovanjih, čeprav, kljub izpolnjeni normi, zaradi spleta okoliščin, nikoli ni potoval na olimpijske igre.

Po končani aktivni športni karieri se je posvetil veteranskim tekmovanjem in na njih dosegal odlične rezultate, saj je kar štirikrat postal svetovni prvak, šestkrat osvojil srebrno medaljo ter štirikrat bronasto medaljo. Štirikrat je postal tudi evropski prvak in dvakrat popravil svetovni rekord v svoji starostni kategoriji.

S temi uspehi je postal najuspešnejši slovenski športnik med veterani.

slika 1: Branko VIVOD
(leta 2015; fotografija je last raziskovalk)

UVOD

Tudi midve sva želeli dodati kamenček v mozaiku raziskovalnih nalog, ki jih na naši šoli že vrsto let izdelujejo na temo Osebnost mojega kraja.

Ker je bila odločitev, koga naj predstaviva, precej težka, nama je na pomoč priskočila najina mentorica in nama ponudila predstavitev življenjske zgodbe znanega celjskega atleta, gospoda Branka Vivoda.

Čeprav njegovih športnih uspehov nisva poznali, sva se z veseljem lotili dela in kaj hitro spoznali, da bo najino delo zelo zanimivo.

Po uvodnih formalnostih, ki jih je opravila najina mentorica, sva se resno lotili dela.

Pri delu sva se seznanili z različnimi oblikami raziskovalnega dela, kot so: intervjuvanje in anketiranje, zbiranje in urejanje literature in slikovnega materiala, fotografiranje in delo z računalnikom.

Predpostavili sva:

- da je s svojimi športnimi dosežki poskrbel za prepoznavnost Slovenije in Celja,
- da je s svojimi veteranskimi dosežki posegel v sam vrh svetovne atletike,
- da je v Celju prepoznavna osebnost,
- da je dovolj pomemben Celjan, da si zasluži predstavitev v najini nalogi.

Prebiranje časopisnih člankov, številni intervjuji, predvsem pa osebno srečanje z g. Vivodom, so naju navdušili, saj sva vsakič znova odkrivali podrobnosti iz življenja športnika, ki se je, kljub slabšim razmeram, uspel povzpeti na najvišjo stopnico skakalcev v višino. Očaralo pa naju je tudi njegovo življenje, ki ga je živel ob atletskih stezah.

Ob koncu sva ugotovili, da je bila najina odločitev, da kot osebnost našega kraja predstaviva g. Branka Vivoda, pravilna, saj je s svojim nasmejanim nastopom, predvsem pa s svojimi skoki v višino, tako v članski konkurenci kot v veteranskih vrstah, poskrbel, da so za Slovenijo in za Celje slišali povsod po svetu.

Veseli sva, da sva ga spoznali, da sva spoznali njegovo pot o uspehu in da jo lahko predstaviva tudi drugim.

slika 2: RAZISKOVALKI MED RAZGOVOROM Z g. BRANKOM VIVODOM
(leta 2015, fotografija je last raziskovalk)

OTROŠTVO

Branko Vivod se je rodil 15. maja 1944 v Veliki Mislinji kot drugi otrok Judite, rojene Koprivnikar, in Jožeta Vivoda. Oče Jože je živel v Sv. Florjanu pri Mislinji. Delal je na železnici. Kot mlad fant je spoznal šiviljo Judito. Preskočile so iskrice in kmalu sta si ustvarila družino. Prvi skupni dom sta si ustvarila v Mariboru. Leta 1935 se jima je rodila hči Marijana. V času II. svetovne vojne so se Vivodovi preselili k Juditinemu očetu v Veliko Mislinjo. Po domače so kmetijo imenovali pri Adamu. Tam se jima je leta 1944 rodil še sin Branko. V rojstnem listu ima zapisano ime Franc, saj Nemci niso dovolili slovenskih imen. Ob krstu pa je dobil ime Branko.

slika 3: BRANKOVA ROJSTNA HIŠA
(fotografija je last g. Branka Vivoda)

Branko se spominja, da mu je mama pripovedovala, kako so bili vojni časi stresni. Ker je bil stric partizan, so v hišo večkrat prihajali partizani, ki so se tam odpočili in najedli. Nema lokrat pa so v hišo prišli tudi nemški vojaki, ki so po domačijah iskali partizane. Nekoč, ko so med hajko obiskali tudi njihovo domačijo, ga je nemški vojak vzel v naročje, ga nežno zazibal in povedal, da ima doma ravno takšnega dojenčka. Malega Branka so na dedovi domačiji pestovali partizani in Nemci.

Po vojni se je oče zaposlil na žagi v Mislinji. Mlada družina se je preselila v Šentilj pod Turjakom, kjer so najeli Krušičevo domačijo. Branko je v domači vasi preživel skromno, a srečno otroštvo. Bil je navihan otrok, ki je ves čas moral nekaj početi.

slika 4: NA POROKI STRICA STANKA KOPRIVNIKARJA
(leta 1948; na sliki je cela družina Koprivnikar; Branko je štiriletni deček na desni;
fotografija je last gospe Marijane Vončina)

Kljub temu da je bil navihan, se spominja, da ga je mati, za katero pravi, da je bila »zlata mama«, le enkrat hotela fizično kaznovati. Po eni od lumparij ga je hotela z metlo po zadnji plati, a ji je ušel »na dile«, kjer je imela sobo sestra Marijana. Od tam je skozi okno, ki je bilo okrog 3 metre visoko, skočil na vrt in se skril. Ko so ga našli, je mamo jeza že minila in tako se je Branko izognil kaznovanju.

Zelo rad je zahajal na počitnice h krstni botri, ki je živela v Zagrebu. Zagreb mu je bil zelo všeč. Tam je vsako leto preživel po mesec dni. Teta Estera ga je učila tudi hrvaščino in s svojim znanjem hrvaščine je pogosto zabaval znance. Ko so ga poslali po moko, je povedal: »Molim kilo prašna.« Ko pa je odšel k frizerju, je želel, da ga ušišajo.

Sosede pa je pogosto zabaval tudi v domačem kraju.

Rad je zahajal v kino. Med ogledom filma Lili, ga je navdušila deklica, ki se je igrala z lutkami. Tudi sam si je doma naredil lutkovno gledališče. Hiša, ki je stala na hribčku, je bila prav primerna za tovrstne uprizoritve. Hišno okno je uporabil za oder, sam pa je v notranjosti sobe s svojimi lutkami uprizarjal predstave, ki so jih mimoidoči otroci z veseljem opazovali. Pod oknom se je vedno nabrala množica otrok, ki so, zaradi ogleda lutkovne predstave, pogosto zamujali k pouku. Zaradi tega jih je na domu obiskala šolska učiteljica, ki mu je naročila, da teh predstav ne sme več uprizarjati.

Že kot otrok je rad sanjaril. Razmišljal je, kako bi bilo, če bi si lahko ogledal ves svet. Očetu je pogosto zastavljal čudna vprašanja. Spraševal ga je tudi, ali je morje res večje od reke in podobno.

slika 5: OČE IN MATI Z VNUKOM
(okrog leta 1960; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Nepopisno je bil srečen, ko je pri petih letih dobil svoje prve smučke. Iz jesenovega lesa mu jih je kar doma izdelal oče. V tistem času je skakalne mojstrovine uprizarjal priljubljen smučarski skakalec Janez Polda, ki je postal Brankov prvi vzornik.

Na hribu za domačo hišo je Branko v zimskem času izdeloval skakalnice za smučarske skoke. Naenkrat je postavil celo po pet skakalnic. Na njih je uprizarjal svoje skakalne podvige in skakalnih veščin učil tudi svoje prijatelje. Njegov rekord v smučarskih skokih je bil 16 metrov. Za skakalnico domače izdelave je bil to pravi podvig. Njegove skakalne mojstrovine so po nedeljskih mašah pogosto občudovali tudi sosedje, ki so mu z navdušenjem ploskali. V teh svojih nastopih je Branko neznansko užival.

slika 6: MALI NAVIHANEC BRANKO
(okrog leta 1954; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Spominja se, da je imel vedno veliko prijateljev s katerimi so, kot sam pravi, koristno preživljali prosti čas. Ko mu je bilo približno trinajst let, je sam naredil radijsko postajo. Anteno, ki je imela okrog osemdeset metrov, je postavil na sosedovo hruško. Zabaval se je, ko je lovil signale in tako so lahko poslušali tudi Glas Amerike – radio Washington (oddaja je bila v slovenščini).

slika 7: VIVODOVA DRUŽINA Z NEVESTO MARIJANO
(leta 1959; družina Vivod se je na Marijanini poroki zbrala pred vhodom doma v Šentilju
pri Mislinji; fotografija je last gospe Marijane Vončina)

ŠOLANJE

Branko je leta 1951 pričel obiskovati osnovno šolo. Vpisali so ga v OŠ Šentilj pod Turjakom, ki je bila takrat sedemletna. Šola v Šentilju je bila v času druge svetovne vojne do tal porušena, saj so nemške oblasti želele povsem ponemčiti domače otroke in so odpustili vse slovenske učitelje. V noči s 1. na 2. maj leta 1944 so borci Zidanškove brigade šolo zažgali.

Po vojni so na novo uvedli pouk, ki so ga najprej izvajali v župnišču, v šolskem letu 1951/1952 pa so dobili prostore v Rozmanovi hiši. Branko se spominja, da so šolske prostore uredili v Rozmanovih svinjakih.

Šola se je kasneje preimenovala v OŠ Mislinja. Postala pa je tudi osemletka.

Branko je v šolo rad zahajal. Tam je imel veliko prijateljev. Spominja se, da matematike ni imel rad, čeprav je bil dokaj dober matematik. Največ težav je imel pri angleščini. Sam je bil mnenja, da ga ima učiteljica na piki, saj je prihajal iz revne družine. Bil je skromno oblečen, imel pa je tudi samo ene čevlje. Pogosto je v šolo hodil v coklah.

Čeprav je imel ves čas slabe ocene, mu je nova učiteljica, ki se mu je zdela kot angel, pred koncem šolskega leta dala še eno priložnost, da popravi oceno. Spominja se, da se je cel vikend učil angleščino, saj je čutil, da bi mu učiteljica rada pomagala in v ponedeljek je znal vse, kar ga je učiteljica vprašala. Sošolci in učiteljica so bili prijetno presenečeni. Branku pa je učenje angleščine, in kasneje tudi drugih jezikov, postalo veselje.

Zelo rad je imel zemljepis in zgodovino, saj je vedno sanjaril o potovanjih v tuje dežele.

Rad je imel tudi tehnični pouk. Imel je izredne ročne spretnosti. Doma je neprestano nekaj izdeloval. Iz gline je izdeloval čipke. Tudi domače jaslice je naredil iz gline in jih sam tudi pobarval. Ena njegovih večjih mojstrov in pa je bilo lutkovno gledališče, s katerim je zabaval mnoge prijatelje.

Od vseh predmetov v osnovni šoli pa je imel najraje telovadbo. Učitelj nad njegovimi športnimi podvigi ni bil najbolj navdušen, saj je bil Branko, kot se sam spominja, precej okoren. Se je pa v osnovni šoli izkazal na smučarskem tekmovanju. Pri desetih letih je osvojil drugo mesto na tekmovanju celotne šole. Najprej so vozili smuk, nato tri kilometre tekli na smučeh in nato še vozili slalom. Tekmoval je s svojimi lesenimi smučmi in še danes težko verjame, da mu je uspel takšen podvig.

slika 8: BRANKOVA PRVA DIPLOMA

Po končani osnovni šoli se je bilo potrebno odločiti, v kateri srednji šoli bo nadaljeval šolanje.

slika 9: BRANKO NA RAZPOTJU
(pri domači češnji; okrog leta 1959; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Branko se je želel izučiti za avtomehanika. Mama je tej njegovi odločitvi nasprotovala, saj je menila, da bo kot avtomehanik imel vedno umazane roke in črno za nohti. Ker so bile doma skromne razmere, so ga navdušili za rudarsko šolo v Velenju, ki jo je takrat že obiskoval brat sestrinega moža. Povedal jim je, da lahko dijaki bivajo v dijaškem domu, kjer imajo tudi brezplačno hrano. Tako se je Branko leta 1959 vpisal na rudarsko šolo, kjer so imeli tudi veliko prakse. Tri dni so imeli pouk, tri dni pa so bili na delu v jami. Na poti med rudnikom in šolo, ki je bila dolga okrog pet kilometrov, so imeli organiziran brezplačni avtobusni prevoz. Branko pa se nikoli ni vozil z avtobusom. Vedno je razdaljo pretekel. Spominja se, da so se sošolci pogosto norčevali iz njegovih tekaških podvigov. On pa je na tak način trošil svojo energijo in pridobival kondicijo.

V času, ki ga je preživel v internatu, ki je postal njegov drugi dom, in v rudarski šoli, se je ukvarjal tudi s športom. Malo je treniral plavanje. Veliko so igrali nogomet, ki pa ga Branko ni imel preveč rad, saj ni prenesel, da so ga sotekmovalci brcali. »Malo smo tudi brcali. A mi nogomet ni odgovarjal. Med igranjem se je zgodilo, ker so bili fantje nesramni, da me je kdo pošteno brcnil, kar mi ni bilo všeč. Najraje bi ga nazaj, ker sem bolj trmaste narave,« se spominja Branko. (Naš čas, 18. 7. 2014) Motilo pa ga je tudi, da so se fantje pri nogometu tako drli, saj je bil bolj občutljiv fantič.

Delo v jami pa je bilo zanj zelo stresno. Takole se spominja svojih delovnih dni v rudniku, ko je spoznaval globine premogovnika: »V jami je bilo kar hudo. Zahtevno delo, vročina ... Ni bilo enostavno, zlasti ne za mojih 196 cm. Večkrat sem kam udaril s hrbtom. No, človek se vsega navadi. V teh dveh letih, od 1959 do 1961, sem se naučil trdega dela, kar mi je pozneje na atletski poti zelo koristilo.« (Naš čas, 18. 7. 2014)

slika 10: PRED RUDARSKO ŠOLO V VELENJU
(leta 1960; Branko stoji na desni; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Zaradi tesnobe, ki jo je doživljal v jami in zaradi spleta okoliščin, ko je pričel resno trenirati atletiko, je zapustil rudarsko šolo v Velenju in šel za eno leto na Srednjo tehnično šolo v Celje. V šoli so ga malo postrani gledali, saj je že redno treniral atletiko in bil zaradi tega tudi večkrat odsoten. Spominja se, da je nekoč prišel v šolo ves premočen. Ker se ni želel prehladiti, si je slekel hlače in jih dal sušiti. Sošolci in profesorji so bili nad njegovim početjem zgroženi.

V njem pa je ves čas tlela želja, da bi lahko opravljal poklic, kjer bi nekaj izdeloval s svojimi rokami. Tako se je leta 1963 prešolal na zlatarsko šolo v Celju. Šolo je uspešno končal in se kasneje zaposlil v Zlatarni Celje, kjer je uspešno služboval do upokojitve.

ŠPORTNA POT

Branko se je s športom vedno rad ukvarjal. Da ima silovit odziv se je izkazalo že v osnovni šoli, ko so pri uri telovadbe igrali odbojko, ki je imela v njegovem kraju, Mislinji, dolgoletno tradicijo. Zaradi dolgih rok in nog je bil malo okoren, zato ga učitelj ni vključil v odbojkarsko ekipo.

Je pa Branko začutil, da mu skakanje v višino odgovarja. Za domačo hišo si je izkopal jamo. Pri nekem sosedu si je izposil voz žagovine, ki jo je natrosil v jamo. Ob jami je postavil še dva kola, napel vrv in skakal v višino, čeprav takrat še ni poznal nobene prave tehnike skakanja.

Ko je obiskoval rudarsko šolo v Velenju, se je prijavil na šolsko atletsko prvenstvo. Na njem je tekmoval v treh disciplinah. V skoku v višino je s skokom 155 cm osvojil drugo mesto. Skakal je škarjice. Največje presenečenje pa je bila njegova zmaga v teku na 400 m, ko je »bosonogi dolgin« premagal sošolca Zupanca, ki je takrat že treniral atletiko pri celjskem atletskem društvu Kladivar in je tekel s sprintericami. Branko se spominja, da ga Zupanc po tekmi lep čas ni hotel poznati.

Ta uspeh je Branka spodbudil, da je še bolj intenzivno treniral. Seveda je vsak prosti trenutek izkoristil za nabiranje kondicije. Na poti od internata do pet kilometrov oddaljenega rudnika, kjer so opravljali prakso, je vedno tekel, čeprav so imeli organiziran avtobusni prevoz. »Drugi fantje so se vozili in so za mano s prstom kazali, da sem malo čez les. Takrat jih nisem razumel,« se spominja Branko. (Delo, 16. 5. 2014)

Na njegovo nadaljnjo atletsko pot pa je usodno vplival obisk kinodvorane. Ker je v prostem času rad zahajal v kino, si je pred filmom ogledal tudi predfilm, v katerem so prikazovali novice iz sveta. Na enem od teh posnetkov so prikazali počasen posnetek skoka legendarnega ruskega skakalca v višino Valerija Brumla, ki je leta 1961 s skokom 223 cm postavil nov svetovni rekord. Brumel je skok izvedel v tehniki straddle.

slika 11: SKOK VALERIJA BRUMLA

(posnetek je z internetne strani www.corbisimages.com; 20. 2. 2015)

Ta skok ga je tako navdušil, da je na svojih treningih začel oponašati njegovo tehniko skakanja. Branko pravi, da lahko še danes do podrobnosti opiše potek skoka, ki ga še vedno »vidi« v svoji glavi, saj si je takrat vse njegove gibe natančno vtisnil v spomin.

slika 12: TEHNIKA SKOKA V VIŠINO STRADDLE
(posnetek je z internetne strani www.sportunterricht.de; 18. 2. 2015)

Srečno naključje je botrovalo, da so v dijaškem domu ravno v tistem obdobju izpraznili jedilnico in jo preuredili v telovadnico. Vanjo so namestili nekaj telovadnega orodja. Med drugim so namestili bradljo, tanke blazine in tudi stojala za skok v višino. In Branko je vsak prosti trenutek izkoristil za treninge skoka v višino. Kadar ni bil v šoli ali v rudniku, je med stojali napel elastiko in skakal na tanke blazine. Njegovi pristanki so bili večkrat zelo boleči. Kljub vsemu pa ni obupal. Želel je do podrobnosti posnemati skok svojega vzornika.

Z Valerijem Brumlom, ki je leta 1963 postavil nov svetovni rekord 228 cm, sta kasneje postala prijatelja in se večkrat srečala tudi na tekmovanjih, tako na članskih kot na veteranskih.

slika 13: Z VELIKIM VZORNIKOM VALERIJEJEM BRUMLOM V ZAGREBU
(16. 7. 1963; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Kljub temu da je Branko treniral brez trenerja, je njegovo skakanje postajalo vedno boljše. Vedel je tudi, da imajo v Celju uspešen atletski klub. Poznal je uspehe celjskega atleta Stanka Lorgerja, o drugih uspešnih atletih pa ni vedel kaj dosti. Z veseljem si je ogledal atletski miting, ki so ga v Velenju organizirali ob rudarskem prazniku. Velenjski atletski miting je še danes eno najuspešnejših atletskih tekmovanj v Sloveniji.

Z navdušenjem je opazoval nastope tedanjih uveljavljenih slovenskih atletov Stanka Lorgerja, Jožeta Brodnika, Romana Leška, Marjane Lubej ... in glasno ploskal ob njihovih uspehih. Še danes ne ve, ali ga je kdo nagovoril ali se je sam odločil, da je na tem mitingu stopil do takratnega sekretarja Atletskega društva Kladivar Celje, gospoda Draga Bradača in ga prosil, če bi lahko pričel trenirati pri njih.

»Star sem bil dobrih sedemnajst let, bosonogi kratkohlačnik, ko sem mu rekel: 'Gospod, jaz bi rad prišel k vam trenirat.' Kladivar je bil namreč takrat najmočnejši klub v Jugoslaviji. Kar

polovica jugoslovanske reprezentance je bila sestavljena iz športnikov Kladivarja. Presenečeno me je pogledal in nikoli ne bom pozabil njegovih besed: 'Ja, pjeb, potem pa dej naslov.' In tako se je pričela moja sreča,« se spominja Branko. (Dnevnik, 5. 9. 2013)

Pridno je treniral v telovadnici internata, poleti pa za domačo hišo. Nestrpno je čakal, da ga gospod Bradač pokliče in ga povabi h Kladivarju.

Po skoraj letu dni, februarja 1961, ko je že malo pozabil na povabilo, pa je dobil pismo, s katerim so ga povabili na ogled slovenskega atletskega dvoranskega prvenstva v Ljubljani. Prvenstvo je bilo na Gospodarskem razstavišču. Bil je ves navdušen. »Po eni strani sem bil čisto nor od sreče, po drugi pa mi je bilo hudo, saj sem želel skakati,« se spominja Branko. (Novi tednik, 27. 12. 2013)

Javiti se je moral pred gostilno Ojstrica v Celju, od koder so se s skupnim avtobusom odpeljali tekmovalci in navijači. Branko se spominja, da si je opral belo rudarsko majico in si v torbo za vsak slučaj spakiral tudi kratke lodnaste hlače, ki mu jih je zašila mama. Copat ni imel, saj je na svojih treningih vedno skakal bos. Z avtobusom se je odpeljal v Celje, od tam pa so se s starim, razmajanim avtobusom odpeljali v Ljubljano. Z veseljem je opazoval slovenske atletske šampione. Najbolj ga je navdušil Stanko Lorger, ki je z ogrevanjem začel že na avtobusu, saj je bila njegova disciplina na vrsti kot prva.

Stanko Lorger je bil takrat eden največjih slovenskih atletov. Leta 1958 je v Stokholmu na evropskem atletske prvenstvu osvojil srebrno medaljo v teku na 110 m z ovirami in postal prvi Slovenec, ki je na evropskih atletske prvenstvih osvojil medaljo. Sodeloval je na treh olimpijskih igrah in leta 1960 v Rimu osvojil peto mesto.

slika 14: CELJSKI ŠAMPION STANKO LORGER
(fotografija je iz Celjskega tednika leta 1958; internet www.celje.info)

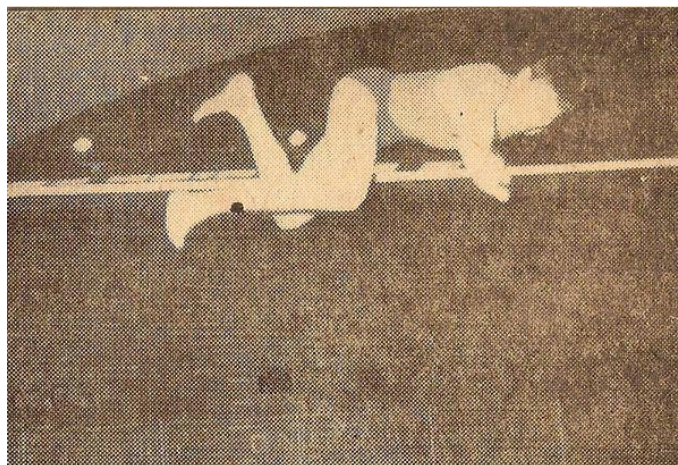
Branko se spominja, da je Stanko Lorger zmagal tudi na tekmovanju, ki si ga je ogledal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Užival je med ogledom uspešnih športnikov, a želja, da bi se preizkusil tudi sam, je bila nepopisna. Zbral je pogum in se odpravil do takratnega Kladivarjevega trenerja Fedorja Gradišnika. Prosil ga je, če bi lahko tudi on nastopil. Branko se spominja, da ga je gospod

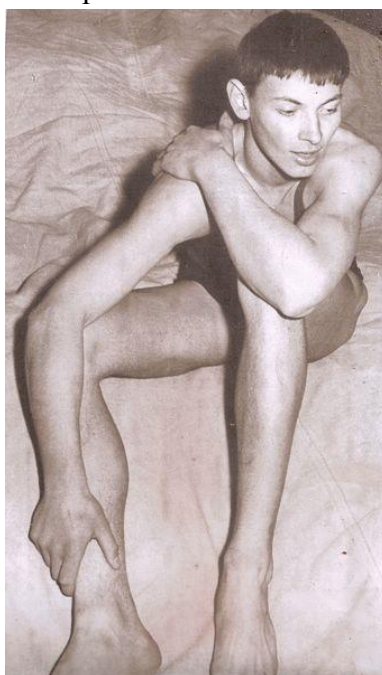
Gradišnik debelo pogledal in mu dejal: »No, če si že tu, pa daj.« In ga je prijavil. Takrat so se začele Brankove sanje uresničevati.

Pripravil se je za skakanje. Takole se spominja svojega prvega pravega atletskega tekmovanja: »Bil sem bos. Skakal sem in skakal, nasprotniki so odpadali, dokler nisem ostal sam. Gradišnik mi je dejal, naj zahtevam, da letvico dvignejo na višino 181 centimetrov. Nisem imel pojma, zakaj. Višino sem preskočil v prvem poskusu, občinstvo pa je ploskalo. Še danes mi je toplo pri srcu, ko se spomnim, da mi je prvi čestital Stanko Lorger. Postavil sem članski dvoranski republiški rekord, ob tem pa tudi za mlajše in za starejše mladince.«

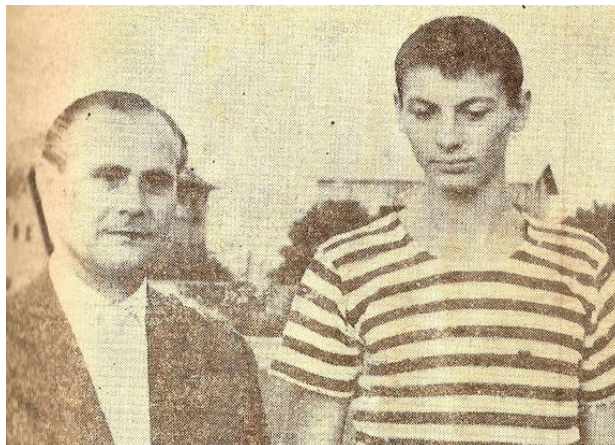
slika 15: MED ZMAGOVITIM SKOKOM NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU
(leta 1961; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Po tekmovanju so bili vsi neznansko navdušeni in so mu želeli čestitati. Pojavili so se tudi fotografi, ki so želeli fotografirati novega republiškega prvaka. Branko pa se je ves prestrašen, saj je bil »pravi fant iz sela« kot je sam dejal, skrtil na stopnice. »Prišel je fotoreporter. Nikoli nisem videl bliskavice! Ustrašil sem se in pobegnil na tribuno,« se spominja Branko. (Delo, 16. 5. 2014) Ta njegova reakcija ga še danes spravi v smeh.

slika 16: »POBEGLI« DOLGONOGI NOVI REPUBLIŠKI PRVAK
(leta 1961; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Atletski strokovnjaki so takrat ugotovili, da je Branko pravi atletski talent. Povabili so ga k Atletskemu klubu Kladiivar Celje, ki je bil v tistih časih eden vodilnih atletskih klubov v Jugoslaviji, in Branko je z veseljem pričel s treningi. Marca 1961 je postal član AD Kladiivar Celje. Ker se je bilo potrebno v Celje voziti, je leto kasneje zapustil rudarsko šolo in se vpisal na Tehnično šolo v Celju. Stanoval je v sobici na atletskem stadionu v Celju in pridno treniral. Njegov trener je postal Fedor Gradišnik, ki mu je bil kot drugi oče. Branko trdi, da se je največ naučil prav od Fedorja, ki je bil odločen, oster, a pošten trener.

slika 17: S TRENERJEM FEDORJEM GRADIŠNIKOM
(leta 1962; fotografija je last g. Branka Vivoda)

»Tokrat smo skakalci v višino, podobno kot drugi atleti, vse opravljali na pesku oziroma lešu. Tartana še ni bilo, blazin, kamor bi po skoku priletel tekmovalec, pa tudi ne. Takrat si pač šel na nož, to je bilo hudo gladiatorstvo, sploh kar se višine tiče. Edino skakalci v višino smo pristajali na žagovini. Najbolj boleče je bilo, ko si z višine priletel na rebra, bok, komolec. Takrat o tem nismo razmišljali, zato pa imam danes hrbtenico v takšnem stanju, kot jo imam,« obuja spomine Branko (Celjan, 24. 7. 2013)

slika 18: DOSKOK NA MIVKO
(okrog leta 1962; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Skok v višino je bila včasih ena najnevarnejših atletskih disciplin, saj je bila pri vsakem skoku velika možnost, da se atlet poškoduje. In že najmanjša napaka je lahko tekmovalno pot prekinila za leto ali več.

slika 19: NA DOMAČEM STADIONU
(leta 1962; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Branko, ki je bil znan po izrednem odzivu, ni nikoli izpustil nobenega treninga. O njegovem odzivu je nekdanji slovenski atletski trener, gospod Walter Steiner, dejal: »Vivod ima tak odziv, kot da bi vzmet pojedel!« (Celjan, 24. 7. 2013) Branko pa se rad pošali, da je imel z mesta tak odziv, da je lahko v zraku razmišljal, kako bo doskočil.

Intenzivni treningi so ga pogosto povsem zdelali. Večkrat je bil do onemoglosti izmučen, saj je treniral tudi po dvakrat na dan. A je hitro spoznal, da je za uspehe potrebno tudi potrpeti.

In marljivost je obrodila sadove. Njegovi skoki so postajali vedno višji.

Imel pa je nemalo težav z obutvijo. Najraje je skakal bos, saj je imel izredno veliko nogo in primernih copat zanj ni bilo možno kupiti. »Takrat še nisem dopolnil niti devetnajst let, a številko noge sem imel 46. Skakal sem bos – kje pa naj bi staknil tako velike copate? Moj trener, Fedor Gradišnik, se je napotil kar do enega od čevljarjev v današnji Gosposki ulici v Celju in posebej zame naročil sprinterice z žebli, podobnimi risalnim žebličkom. Ropotali so, kot stari babi ropočeje zobje. Toda imel sem jih tako rad, da sem spal z njimi. In v njih sem opravil z dvometrsko letvico, kajpak še v slogu straddle,« tedanjo zagato opiše Branko. (Slovenske novice, 18. 3. 2013)

slika 20: PONOSEN NA SVOJE NOVE ŠPORTNE COPATE
(leta 1962 med treningom na IV. OŠ v Celju; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Že po enem letu marljivega treniranja je Branko, kot prvi Slovenec, pri skoku v višino premagal magično mejo dveh metrov. Letvico je preskočil v drugi polovici septembra 1963, ko je bilo v Celju okrajno prvenstvo, združeno z izbirno tekmo slovenskih mladincev pred pokalom republik. Udeležba na prvenstvu je bila slaba. To je bil senzacionalen skok. Mnogi menijo, da je bil ta skok nekakšen mejnik v slovenskem športu in ga primerjajo z dosežkom smučarskega skakalca Primoža Peterke, ki je leta 1997 v Kulmu, kot prvi Slovenec, na smučeh preletel 200 metrov.

»Šlo je za tekmovanje nižjega ranga, konkurenca je bila skromna. Skakalci v višino smo takrat pristajali še na pesku, na mivki, podobno kot danes skakalci v daljino. Blazin ni bilo. Prek dveh metrov mi je uspelo v drugem poskusu,« Branko obuja spomine na športni uspeh. (Slovenske novice, 18. 3. 2013)

Številne čestitke znanih in že uveljavljenih atletov so mu veliko pomenile. Še najbolj pa se je veselil trenutka, ko bo svojemu uspehu lahko nazdravil s kokto.

V Celjskem tedniku so takrat objavili novico o tekmovanju in v naslovu objavili rekordni dosežek.

Vivod - 2m pri skoku v višino

SLABA UDELEZBA NA OKRAJNEM PRVENSTVU V ATLETIKI

Težko je razumeti, zakaj so se okrajnega prvenstva v atletiki udeležili predstavniki samo dveh partizanskih društev (Zalec in Konjice) ter AD Kladivarja. Za razširjenost in priljubljenost atletike v celjskem okraju je bila ta udeležba več kot skromna. Zato bi bilo zanimivo slišati izgovore društev, ki se tega tekmovanja niso udeležila.

Med rezultati je seveda največ vreden novi republiški rekord za člane in mladince pri skoku v višino, ki ga je z rezultatom dveh metrov dosegel član AD Kladivarja Branko Vivod.

Glede na to, da je bilo okrajno prvenstvo združeno še z republiškim izbirnim tekmovanjem mladincev in mladink za sestavo slovenske vrste mladih atletov in atletinj za pokal republik, se bomo v navajanju zmagovalcev v posameznih disciplinah omejili samo na domačine:

MLADINCI: 100 m — Leskošek 11,4; 4000 m — Medvešek 25:2; višina — Vivod 200 cm; daljina — Adamič 648 cm; troskok — Kronovšek 13,41; palica — Piliš 580; disk — Gajšek (vsi Kladivar) 43,12; 4 × 100 m — Slov. Konjice 46,9.

CLANI: krogla — Pikuła 15,84; disk — Kolnik (oba Kladivar) 40,85.

MLADINKE: 60 m — Lubej 7,7; višina — Korenčič 140; krogla — Lubej 9,02; kopje — Lubej (vse Kladivar) 31,75.

CLANICE: disk — Kastelic (Kladivar) 33,35.

MLADINSKI NOGOMET

Prvenstveni tekme mladinskih nogometov v slovenski ligi so se v nedeljo končale takole: Kladivar — Svoboda 1:0, Triglav — Olimp 1:7, ter Odred-Krim — Celje 0:0.

Po šestem kolu je mladinsko moštvo Kladivarja na drugem mestu z dvanaštinimi točkami ter z nekoliko slabšimi kolidžnikom med domačini in gostitelji goli, kot ga ima vodilni Maribor. Mladinsko Olimpa je na šestem mestu s štirimi točkami ter razliko v golih 10:9, mladina Celja pa na trinajstem s tremi točkami ter negativno bilanco 4:23.

slika 21: OBJAVA V CELJSKEM TEDNIKU
(Celjski tednik, 27. 9. 1963)

slika 22: EDEN PRVIH BRANKOVIH SKOKOV ČEZ 2 METRA
(leta 1963; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Njegovi športni uspehi so bili vedno večji. V dveh letih je kar sedemkrat popravil slovenski rekord v skoku v višino na prostem.

- 196 cm – 1. september 1962 – Ljubljana
- 200 cm – 21. september 1963 – Celje
- 203 cm – 28. oktober 1963 – Nova Gorica
- 204 cm – 28. maj 1964 – Ljubljana
- 207 cm – 30. maj 1964 – Celje
- 208 cm – 16. avgust 1964 – Celje
- 210 cm – 30. avgust 1964 – Modena

To so bili zlati časi Brankove športne poti. Uspešni skoki so se vrstili kot po tekočem traku. Čeprav je Branko svojo disciplino opisal kot izredno zahtevno, je v skoku v višino videl same lepe stvari. Sam pravi, da je skok v višino čudna disciplina, saj, bolj kot si utrujen, višje ti postavljajo letvico.

Na treningih in na tekmovanjih ga je včasih spremljala tudi sestra Marijana, ki je bila, tako kot oče in mati, na njegove uspehe izredno ponosna. Starša sta si njegove nastope večkrat ogledala in stiskala pesti za sinove uspešne skoke. Branko se danes spominja, da je oče na tribuni vedno želel sedeti sam, a še danes ne ve, zakaj.

Mama je zbirala vse časopisne izrezke, v katerih so pisali o Branku. Pogosto so ji te izrezke prinašali tudi sosodje, ki so bili prav tako ponosni na svojega krajana.

slika 23: S SESTRO MARIJANO MED TRENINGOM
(leta 1962; fotografija je last g. Branka Vivoda)

slika 24: DRUŽINSKA FOTOGRAFIJA
(okrog leta 1960; z očetom, mamo, sestro in njenim sinkom; fotografija je last g. Vivoda)

Brankova športna pot je polna dogodivščin. Leta 1962 se je uvrstil v državno mladinsko reprezentanco. Z ekipo je precej potoval, kar je bilo za mladega nadobudneža, ki si je že od nekdaj želel ogledati svet, veliko doživetje.

Na dvoboju mladinskih reprezentanc Bolgarije in Jugoslavije so bili v Skopju leta 1963 ravno v času hudega skopskega potresa.

slika 25: Z MLADINSKO JUGOSLOVANSKO REPREZENTANCO
(leta 1963; Skopje; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Na dvoboju mladinskih reprezentanc Avstrije in Jugoslavije, ki je bil v Grazu, je osvojil drugo mesto s preskočeno višino 2 metrov.

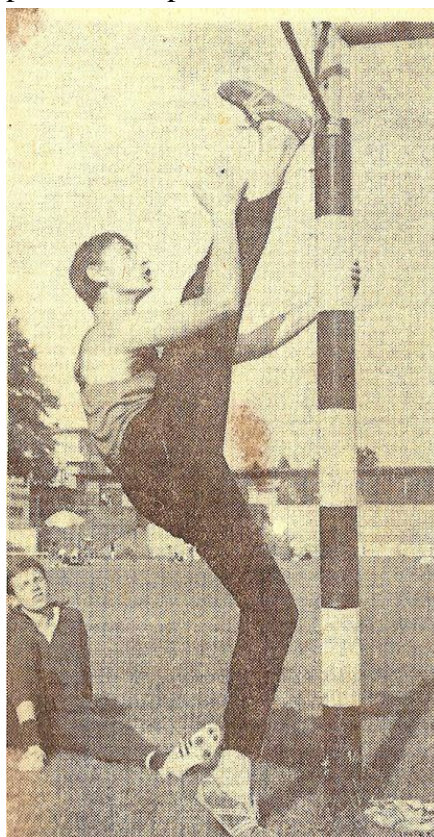
slika 26: MED PODELITVIJO PRIZNANJ
(leta 1963; Graz; fotografija je last gospe Marijane Vončina)

V Novi Gorici je 28. oktobra 1963 postavil nov slovenski rekord s skokom 203 cm. Ker so bile tekmovalne razmere ob deževnih dnevih, predvsem za skakalce v višino, zelo zahtevne, saj je bilo razmočeno peščeno skakališče lahko nevarno, je Branko poskrbel za zanimivo rešitev. Skakališče je polil z bencinom, ga zažgal in počakal, da sta plamen in toplota posušila in utrdila odzivno mesto. Njegova ideja pa ni samo izboljšala tekmovalnih pogojev, ampak je tudi pritegnila množico gledalcev.

slika 27: BRANKO MED SUŠENJEM ZALETIŠČA Z BENCINOM
(leta 1963; Nova Gorica; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Za uspešno preskakovanje letvice se je bilo potrebno tudi dobro ogreti. To je sestavni del dobrih priprav na skok in Branko se je pri tem zelo potrudil.

slika 28: BRANKO MED OGREVANJEM
(leta 1963; fotografija je last g. Branka Vivoda)

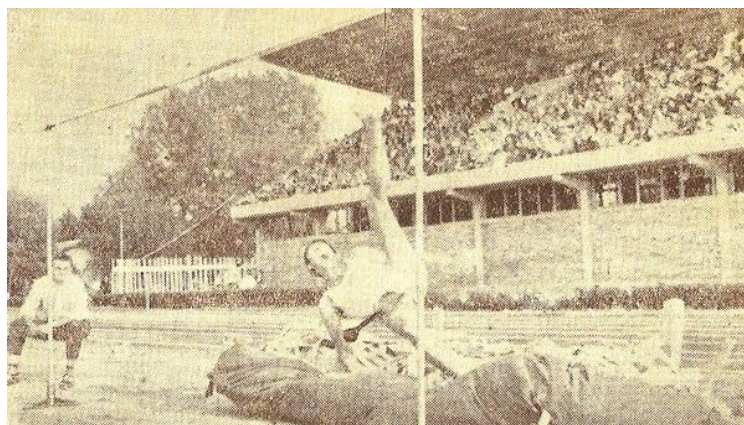

Branko je rad poskrbel, da so se gledalci med ogledom atletskih tekmovanj tudi zabavali. V slabem vremenu je skoke za ogrevanje preskakoval kar z dežnikom. Ogrevanje je bilo uspešno, saj je kasneje uspel preskočiti letvico na višini dveh metrov.

slika 29: OGREVANJE Z DEŽNIKOM
(okrog leta 1964; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Na domačem stadionu je 16. avgusta 1964 uspel izboljšati slovenski članski rekord s skokom 208 centimetrov. Navdušenje številnih domačih gledalcev, ki so prisostvovali tradicionalnemu atletskemu mitingu, ki je bil posvečen šestdeseti obletnici prvega samostojnega atletskega tekmovanja v Celju, je bilo nepopisno. Med tekmovanjem so glasno vzklikali Vivod, Vivod...

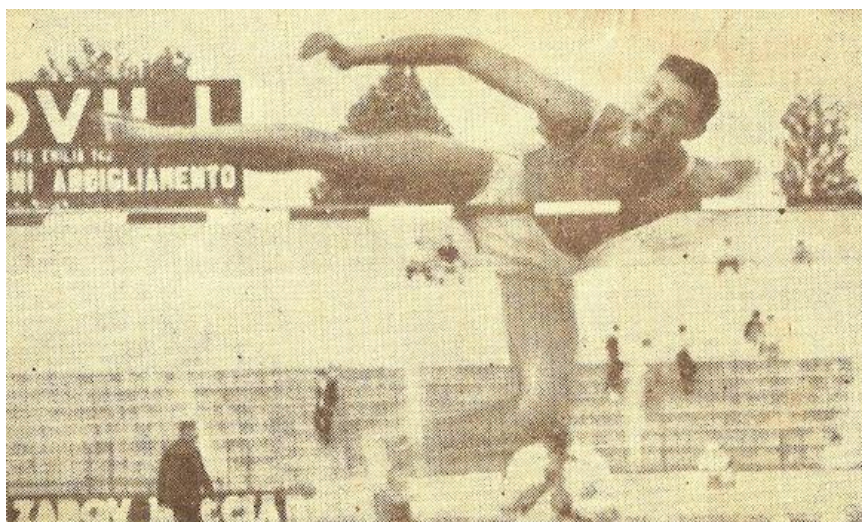
slika 30: USPEŠEN SKOK ČEZ 208 CENTIMETROV
(16. 8. 1964; celjski stadion; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Z enako višino (208 cm) je leta 1964 zmagal tudi na Memorialu Bruno Zauli v Rimu. Njegova forma je bila konstantna in neznansko si je želel izpolniti normo za olimpijske igre v Tokiu, ki je znašala 210 cm. Mnogi so se v tistem času šalili, da Branko pričinja s skakanjem šele takrat, ko drugi že končajo.

slika 31: ZMAGOVITI SKOK NA MEMORIALU BRUNO ZAULI V RIMU
(leta 1964; fotografija je last g. Branka Vivoda)

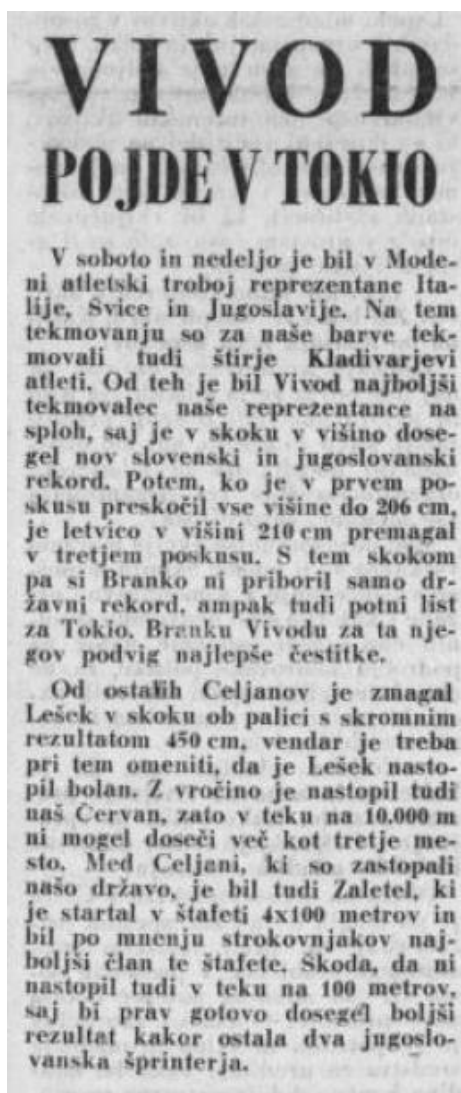
Kljub temu da je Branko uspešno zviševal višino slovenskega rekorda, mu na treningih ni šlo vedno vse po načrtih. Spominja se, da je imel slab dan in da mu na treningu ni nič uspevalo. Ne zalet, ne odziv in ne preskok. Tudi trener Fedor je bil slabe volje in ga je poslal domov. Ker je bil Branko precej občutljive narave, je bil užaljen in je treninge malo zanemaril. Že čez štirinajst dni pa je prvič dobil povabilo za nastop v članski državni reprezentanci. 30. avgusta 1964 je s člansko ekipo nastopil v Modeni na troboju Italija – Švica – Jugoslavija. Poleg Branka je za Jugoslavijo v višino skakal tudi Đorđe Majtan. Med doskokom mu je počila mišica in Branko ga je nesel na travo, kjer so ga oskrbeli zdravniki. Ob tem neprijetnem dogodku je bil zelo čustveno prizadet in, še sam ne ve od kod, dobil je takšno moč, da mu je v tretjem poskusu uspelo preskočiti letvico na višini 210 cm. S tem je postavil državni rekord. Spominja se, da je uradni napovedovalec vpil, da so dolge noge najboljše v Jugoslaviji. Vsi so mu čestitali. Dobil je tudi pokal za najboljši rezultat tekmovanja.

slika 32: USPEŠEN SKOK NA VIŠINI NOVEGA DRŽAVNEGA REKORDA
(leta 1964; Modena (210 cm); časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Počutil se je nepopisno lepo, saj je s tem skokom izpolnil tudi A normo za olimpijske igre v Tokiu na Japonskem. Bil je prepričan, da so se mu izpolnile sanje, saj je uvrstitev na olimpijske igre želja prav vsakega športnika.

slika 33: NOVICA, OBJAVLJENA V CELJSKEM TEDNIKU
(Celjski tednik, 4. 9. 1964)

Kljub temu da je že bil na pomerjanju oblek za olimpijado, v Tokio ni odpotoval. Bil je žalosten, saj bi poleg obleke dobil še potovalko, pa čevlje in še marsikaj. Sam pravi, da je bila v Beogradu ena sama velika kuhinja, saj so našli kup izgovorov. Od tega, da je normo preskočil prepozno, do tega, da so morale vse jugoslovanske republike imeti izpolnjeno določeno kvoto tekmovalcev, Slovenija pa je že imela veliko število udeležencev. »Na žalost je fantek ostal doma, ker je kuhinja v Beogradu nekaj zasmodila,« se danes z grenkobo spominja odločitve funkcionarjev v Beogradu. Če bi v Tokiu ponovil svoj najboljši skok, bi zasedel peto mesto, kar bi bil res velik uspeh.

Bil je tako razočaran, da je hotel pustiti atletiko. K sreči teh svojih napovedi ni uresničil. Še bolj intenzivno se je posvetil treningom in obljubljali so mu, da bo odšel na olimpijske igre v Mexico leta 1968.

Številni uspehi so se vrstili še naprej. Med tem je pričel tudi obiskovati zlatarsko šolo, saj si je vedno želel opravljati poklic, kjer bi lahko ustvarjal z rokami. A brez težav ni šlo. Ker je treniral

dvakrat na dan, je bil v šoli pogosto utrujen. Zjutraj je opravil kondicijski trening s tekom, šel pod tuš in nato v šolo. Po pouku je imel trening med 15. in 17. uro. To so bili naporni treningi po vzoru ruskih trenerjev. Med drugim je delal tudi polpočepe z dvesto kilogramskimi utežmi na ramenih, skakal z devetdeset kilogramskimi utežmi s klopi na beton in podobno. Vse je opravljal z dobro voljo, a za redno opravljanje šolskih obveznosti je bil večkrat preutrujen.

Gospod Veber, ki je bil takrat direktor Zlatarne Celje, hkrati pa prijatelj Brankovega trenerja Fedorja Gradišnika, mu je uredil, da je lahko izredno delal izpite. Pridno in v roku je opravljal izpite in se izučil za zlatarja. Zadnje izpite je opravil leta 1968. Po končani zlatarski šoli se je zaposlil v Zlatarni Celje, kjer je z veseljem in z ljubeznijo do svojega poklica služboval do upokojitve.

slika 34: V ZLATARSKI DELAVNICI

(okrog leta 1970; Branko stoji na levi; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Kot član jugoslovanske reprezentance je prepotoval veliko držav. Spominja se, da so leta 1965 s člansko reprezentanco odpotovali v Kairo na dvoboj reprezentanc Egipta in Jugoslavije. Iz Beograda so odpotovali z reaktivnim letalom. Branko se je takrat prvič peljal z letalom. Na letališču jih je pričakalo ogromno deklet. Za dobrodošlico so okrog vratu dobili bele vence rož.

slika 35: SPREJEM NA LETALIŠČU V KAIRU

(leta 1965; Branko je tretji z desne; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Branko pa se iz Kaira spominja še nekaterih »podvigov«. S kolegom sta splezala na vrh Keopsove piramide (okrog 800 metrov visoko).

Na koncu tekmovanja so jih organizatorji povabili na zaključno prireditev v Sahara City, kjer so si ogledali predstavitev egipčanske folklore. Trebušne plesalke so želele, da se jim pridružijo tudi gledalci. Branko je bil najmlajši med udeleženci, zato so ga ostali člani ekipe pregovorili, da je z mulatkami pogumno zaplesal trebušni ples. Vsi so mu zaploskali.

Na prvih Evropskih dvoranskih igrah (leta 1970 se je tekmovanje preimenovalo v Dvoransko evropsko prvenstvo), ki so bile leta 1966 v Dortmundu, je Branko osvojil odlično peto mesto. Priznanje mu je podelil danes že pokojni kancler Zvezne republike Nemčije, gospod Erhart. Brankova športna pot se je strmo vzpenjala.

Na Balkanskih igrah, ki so bile leta 1966 v Atenah, je s preskočenimi 203 centimetri osvojil drugo mesto. Uvrstil se je takoj za tedaj odličnim Spiridonovim, čeprav sta oba preskočila enako višino, le da je Branku uspešen skok uspел šele v drugem poskusu.

Žal pa ne gre vedno vse tako, kot bi si želeli. Ko je bila njegova športna pot v silovitem vzponu, si je poškodoval koleno.

slika 36: POMOČ REPREZENTANČNEGA ZDRAVNIKA OB POŠKODBI
(leta 1966; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Poškodba ga je za nekaj let oddaljila od vrhunskih rezultatov. Branko je zaradi bolečin v kolenu treniral manj intenzivno in tako so njegovi rezultati postajali nekoliko slabši.

V tem obdobju, ko je manj časa posvečal treningom, se je zaljubil v frizerko Marjano Podlesnik. Poročila sta se in 18. avgusta 1969 se jima je rodila hči Judita. Mlada družinica je živela v Celju v najemniškem stanovanju.

slika 37: NA SPREHODU S HČERKO JUDITO
(leta 1970; Šentilj pod Turjakom; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Zaradi številnih nesoglasij Marjanina in Brankova zveza ni trajala dolgo. Kmalu sta se ločila in Marjana se je s hčerko Judito preselila na Reko. Stikov s hčerko je imel malo. Kasneje, ko je malo odrasla, pa sta navezala stike, ki jih ohranjata še danes. Takole je opisal svojo zvezo: »Bila je tedaj ljubezen, ki pa je kar hitro minila. Ljubezen do atletike je bila močnejša. Rodila se nama je Judita, ki živi v Antwerpnu. Moja vnukinja Celine pa je pri trinajstih letih v višino preskočila 125 centimetrov.« (Novi tednik, 27. 12. 2013)

Branko se je ponovno preselil v sobico na stadionu. Še vedno je imel težave s kolenom. Kljub temu pa je treniral, včasih tudi na skrivaj. Hodil je od zdravnika do zdravnika, pa nič ni pomagalo, da bi se povrnil v stare tirnice. Njegovi rezultati so bili povprečni. Mlajši skakalci so ga prehiteli. Preskočili so tudi letvice na višinah, ki so bile višje od njegovega državnega rekorda. To so bili najtežji trenutki njegove športne kariere.

K sreči pa je njegove težave na enem od tekmovanj v Osijeku opazil gospod Zlatko Kušec, ki je v atletskem klubu Slavonija treniral skakalce s palico. Ta mu je svetoval, da se loti aktivnega smučanja, kajti le na tak način bo lahko pozdravil poškodbo. In tako je Branko, ki je bil dovteten za vsak namig, ki bi mu lahko pomagal, vsak prosti trenutek preživel na snegu. In takšno zdravljenje se je izkazalo za učinkovito. Pomagalo pa je tudi zdravljenje v Laškem.

Nekaj časa je menjaval tudi trenerje, potem pa je njegov trener postal Andrej Peterka, ki je funkcijo prevzel povsem po naključju. O Brankovih vedno boljših rezultatih je njegov novi trener povedal: »Zelo je discipliniran in vadi redno. Slabe forme v zadnjih letih je, poleg poškodbe, krivo tudi dejstvo, da je stalno menjal vaditelje in da ni imel urejenih življenjskih razmer.« (časopisni izrezek g. Vivoda)

Leta 1970 se je zmagoslavno vrnil na atletska tekmovanja. Ponovno je konstantno preskakoval letvice na višinah, višjih od dveh metrov. Najprej je na Balkanskih igrah v Bukarešti s preskočenimi 208 centimetri osvojil peto mesto, nato pa konec septembra na mitingu Crvene zvezde preskočil 211 centimetrov.

Vrhunec sezone je dosegel 11. oktobra v Beogradu.

Danes se spominja, da se je pričelo kot v grozljivki.

Zaposlen je bil v Zlatarni Celje, kjer so mu omogočili, da je bil večkrat odsoten zaradi tekmovanj. A tiste delovne ure je moral nadoknaditi v drugih dnevih. Tudi zaradi finala klubskega pokala v Beogradu je moral izpustiti delovno soboto. Zato pa je moral pred odhodom na tekmovanje v kletne prostore zmetati deset ton premoga. To delo je Branko vzel kot dodatni trening in delo opravil v treh urah. Že naslednje jutro se je odpravil na osemurno vožnjo do Beograda, kjer je imel tekmovanje. Sam pravi, da je bilo delo njegov doping. Delo in pa liter mleka ter napolitanke.

V Beogradu pa je ugotovil, da je doma pozabil sprinterice. Razmišljal je, da bo pač moral skakati v navadnih copatah. Kljub vsemu pa je v Beogradu pregledal športne trgovine, a ni našel nobenih pravih sprinterice. Naključno je pogledal še v manjšo trgovinico v podhodu na Terazijah. V skladišču so našli ustrezne športne copate, ki so bili dovolj veliki in so imeli levi katapult (žeblice za odziv na levi peti). Bil je vesel, da jih je našel, a je ugotovil, da je pozabil tudi denarnico. Za copate je želel zastaviti Darwilovo uro, ki jo je za nagrado dobil na enem od tekmovanj. Prijazen trgovec, gospod Miloš Jakovljević, pa ni hotel vzeti ure. Branku je zaupal. Dejal mu je, naj kar gre in dobro opravi na tekmovanju. Denar pa mu lahko prinese kasneje. In prav s temi sposojenimi copati je Branko 11. oktobra 1970 na stadionu JLA v Beogradu, s preskočenimi 214 centimetri, postavil nov državni rekord. Pri tem je višino dveh metrov preskočil kar v trenirki.

slika 38: SKOK, S KATERIM JE PONOVRNO POSTAL DRŽAVNI REKORDER (10. 10. 1970; Beograd (214 cm); časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

V Sportskih novostih je priznani športni novinar Vilko Luncer zapisal: »Celjanin Branko Vivod čekao je šest godina i deset dana. Šest godina i deset dana trajao je njegov lov od jednog do drugog jugoslovenskog rekorda u skoku uvis – od 2,10 m, koliko je skočio u Modeni 30. septembra 1964, do 2,14 m u Beogradu, 10. oktobra 1970.

Tada, u Modeni, u predvečerje tokijske Olimpijade, bio sam očevidac Vivodovog rekordnog skoka. Došao je na neki tjedan prekasno: putnici za Olimpijadu već su bili određeni i 20-godišnji mladič iz Savinjske doline, bivši velenjski rudar, momak s nogama dugim poput dva Eifelova tornja, nije postao dio tokijskog »jetseta«: umjesto, da mlaznjakom krene put dalekog Tokia, Branko se vlakom vratio kući, u jesenjim suncem obasjanu štajersku »deželo«.

Činilo se u to vrijeme, da će i njegova karijera skakača uvis biti zadugo obasjana suncem pravih uspjeha. Postojali su svi uvjeti za to: fizička predispozicija, stvarna nadarenost, klub kao što je Kladivar koji će Vivodu omogućiti da se ubrzo »otisne« i mnogo više od 2,10 m.

Pa ipak – nije ...

»Atletski bogovi« niso bili skloni Vivodu. A često nije ni on sam bio sklon sebi.

Mijenjao je trenere. Vježbao sam. Mučio se s ozljedama. Prkosio i sebi i drugima. I gubio tlo pod nogama ...

Izgubio je svoj rekord. Pretekli su ga Anđelković. Todosijević, Milek, Silađi ...

Tako je za mnoge Branko Vivod postao – »bivši«. Nekadašnji. Atletska prošlost. Na njega se više nije računalo. Istina, on je i dalje skakao. Ponekad preko dva metra, često i manje od toga. Sa strane, uz skakališta, čula su se slična mišljenja: - Kakva šteta! Takav talenat, a ništa od njega. Pogledajte te noge. Bože, pa s njima bi mogao preskočiti 2,20, a on se muči i sa dva metra!

Atletski vlak prolazio je kraj zlatara iz »Celjske zlatarne«, kraj Branka Vivoda. Na njegovoj se stanici više nije zaustavljao. Među putnicima za Olimpijadu u Tokiju i Meksiku nije ga bilo. Nije ga bilo ni među sudionicima prvenstva Evrope u Budimpešti i u Ateni. Zastao je na skromnim brojkama: do sezone 1970. svega je 12 puta nosio plavi dres reprezentacije Jugoslavije, jednom je bio naš prvak, na »vječnim lestvicama« već je pao, potisnut na peto mjesto ...

Onda je iznenada za mnoge, za većinu, u proljeće 1970. Branko Vivod, sad već dvadeset i šestogodišnjak – uskrснуo! Redivivus ... »

V Novem tedniku pa je po odmevnem uspehu Tone Vrabl njegovo tekmovalno pot predstavil v rubriki Obrazi.

obrazi

BRANKO VIVOD

Ce greš po celjskih ulicah, ga že na daljavo zlahka opaziš. Visok je in glava s kratko pristrženimi lasmi je krepko nad ostalimi akterji ulic. Vendar ulica ni njegov prostor. Njegov prostor je

že vrsto let stadion, oziroma še natančneje del stadiona, kjer nastopajo tekmovalci v skoku v višino.

Branko Vivod.

Letošnje leto je njegovo leto.

Uspehi so se vrstili kot dnevi na koledarju. Nepretrgoma. Kakšen dan je bil tudi teman, vendar teh je bilo — vsaj letos! — izredno malo.

Branko Vivod je zanimiva športna osebnost. Človek, kateremu so že takrat, ko je kot »mož iz rudnika« preskočil na začetnika spoštovanja vredno višino — 180 cm! Bilo je v Ljubljani na zimskem prvenstvu. Postal je član AD Kladivar, ki je z njim dobil nepogrešljivega člana prve ekipe in človeka brez katerega bi si težko predstavljali Kladivarjevo zastopstvo v vseh tekmovaljih v skoku v višino.

Za začetnimi vrtočlavi vzponi in uspehi so nastopila leta krize. Uspehi so bili tako redki, kot so letos neuspehi. Branko, človek nemirnega duha, takrat ni mogel ujeti stika z ljudmi ali oni z njim. Lahko bi celo zapisal, da je laže preskakoval višine, kot delal z ljudmi, ki so mu bili pripravlje-

ni pomagati na poti do še večjih uspehov. Branko kljub temu ni odnehal, ni maral za okolico, temveč je samo treniral. Redno. Neredno. Sistematično. Nesistematično. Takšni so bili tudi uspehi in rezultati. Vrsto let je bil slovenski rekorder do prihoda Kranjčana Mileka. Po nastopih v reprezentanci je iztubil stik tudi z njo. Drugi so bili boljši.

In prav v teh odločilnih trenutkih, ko bi vsak popustil, se izgubil v množici ne-kvalitetnih atletov, je Branko sam zbral toliko moči in volje, da je v letošnjem letu naravno zablestel. Pospešeno je treniral in nastopal. Vse je delal tiho in neopazno. Neopazni pa niso mogli biti njegovi uspehi. Letos skoraj ni bilo tekmovalja, da ne bi preskočil dveh metrov, pravačprav mu tudi višine 205-tih cm niso delale posebnih težav. V Celju je postal že drugič državni prvak, kjer je prvič popolnoma potisnil od stran dosedanjšega prvega skakalca Todosijeviča. Vrhunec je nastopil v Beogradu, kjer je na mednarodnem tekmovalju dosegel s 214-timi cm nov državni rekord.

TONE VRABL

slika 39: ČLANEK IZ NOVEGA TEDNIKA
(Novi tednik, 28. 10. 1970; digitalni vir)

Branko je pogosto imel težave s športnimi copati, saj ima zelo veliko nogo. Na nakup športnih copat ga veže še en spomin. Na tekmovanju v Modeni, kjer je preskočil rekordnih 210 centimetrov, je dobil medaljo, ki je bila iz čistega zlata. Kasneje, ko ni imel denarja za vrhunsko športno opremo, je to medaljo prodal in si z dobljenim denarjem kupil tekmovalne copate.

Leta 1970 se je Branko na podelitvi združenja športnih novinarjev Slovenije, ki je bilo v Litiji, predstavil tudi kot zabavljak. Ker so vsi vedeli, da je v izredni formi, ga je radijski reporter Franci Pavšar nahecal, da je med nastopom ansambla Mojmira Sepeta preskočil čez notno stojalo saksofonista Atija Sossa. Brankov zadnji trener, gospod Andrej Peterka, je kasneje dejal, da je bil Branko večkrat nagnjen k »cirkusantstvu«.

slika 40: USPEŠEN PRESKOK NOTNEGA STOJALA V LITIJU
(leta 1970; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Uspehi so se nadaljevali. Februarja 1972 je sodeloval na mednarodnem dvoranskem prvenstvu skakalcev v višino v Pragi, ki so ga organizirali za najboljše skakalce po novinarski lestvici. Zmagal je s preskočenimi 214 centimetri in postavil nov državni rekord v dvoranah. Letvico je naskakoval tudi na višini 217 centimetrov, a jo je v tretjem poskusu le za las podrl. S tem rezultatom se je uvrstil med najboljše skakalce v višino v Evropi. Na tekmovanju je prejel tudi pokal za rekordni dosežek. »Zelo cenim zmago za »Novinarsko lestvico« v Pragi, kjer sem uspel pred 6000 gledalci. Godba na pihala je igrala med tekmovanjem. Preskočil sem 214 cm, med tem ko sem 217 zrušil »za dlako«,« se Branko spominja vrhunske uvrstitve. (Novi tednik, 9. 6. 1983)

slika 41: S POKALOM ZA REKORDNI DOSEŽEK V PRAGI
(leta 1972; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Izjemni dosežki so napovedovali, da bo v sezoni skokov na prostem preskočil tudi 215 centimetrov, kar bi bil še izboljššan državni rekord. Strokovnjaki so mu že napovedovali tudi vozovnico za Olimpijske igre v Münchnu leta 1972.

Bil je med štirimi slovenskimi atleti, ki so že dobili modre drese državne reprezentance kot resni kandidati za Olimpijske igre.

slika 42: NASMEJANI ATLETI Z DRŽAVNIMI DRESI
(leta 1972; z Brankom so še Miro Kocuvan, Nataša Urbančič in Breda Babovšek;
Branko stoji na desni; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Žal pa je moral na služenje vojaškega roka. Vojsko je služil v Bovcu. Kljub temu da je imel pogoje za treninge, ti niso bili takšni, da bi lahko nemoteno treniral. Takole je strnil svoje razmišljanje: »Čprav mi gredo vojaške starešine na roko kolikor se da, zlasti kapetan I. razreda Vide Ljevačič in podporočnik Jani Dvojakovič, nimam dobrih pogojev za vrhunski trening. Treniram popoldne v mali telovadnici osnovne šole Bovec, kjer lahko skačem le na dva koraka. Več ni prostora. Tudi uteži nimam, vojaška hrana pa, čeprav dobra, je vendarle pomanjkljiva za

resen trening. Zadovoljen pa sem s kondicijo. Mimogrede, na tekmovanju v naši enoti sem zmagal v smučarskem teku na 10 kilometrov.«

slika 43: BRANKO V VOJAŠKI SUKNJI
(leta 1972; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Splet okoliščin je zaustavil njegov napredek in norme za Olimpijske igre, ki je znašala 215 centimetrov, ni dosegel. Tako so še tretje Olimpijske igre, ki so sanje vsakega športnika, minile brez njegovega sodelovanja.

Po vrnitvi iz vojske je še nekaj časa treniral. Dosegal je solidne rezultate. Uspešen je bil na evropskem prvenstvu v Helsinkih. Preskočil je kvalifikacijsko normo 212 centimetrov in se uvrstil v veliki finale. V finalu se je uvrstil na enajsto mesto.

Preizkusil se je tudi v deseterboju in bil uspešen, saj je imel vse kvalitete, ki so za dobrega deseterbojca potrebne.

Poškodba kolena, ki je ponovno pokazala zobe, pa ga je odvrnila s poti aktivnega športnika.

Leta 1973 je zaključil svojo bogato športno pot v članski konkurenci.

Osemindvajsetkrat je nastopil za jugoslovansko reprezentanco. Sedemkrat je popravil slovenski rekord v skoku v višino in dvakrat jugoslovanskega. Zmagal je na dveh mednarodnih mitingih – v Rimu (1964) in v Pragi (1971). Štirinajstkrat je osvojil naslov slovenskega prvaka v skoku v višino in dvakrat v deseterboju.

slika 44: BRANKOV PORTRET
(okrog leta 1970; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Po končani karieri aktivnega športnika se je Branko posvetil svoji veliki ljubezni – delu v zlatarni. Delu je bil povsem predan. Z velikim veseljem je uresničeval svoje kreacije. V svojem delu je neznansko užival. Spominja se, da ni nikoli šel v službo slabe volje ali nezadovoljen. Ponosen je, da so bili pri delu uspešni, saj se zaveda, da je bila Zlatarna Celje s svojimi izdelki nekdanj v samem vrhu zlatarske proizvodnje.

»Imeli smo normo, a plačani smo bili po kosih. Izdelovali smo tudi ženske zapestnice z vgrajeno uro. Za 300 odstotkov sem presegel normo in direktorica mi plače ni mogla izplačati v enem delu. Privolil sem v dva obroka, a potem so iskali dlako v jajcu in pri treh zapestnicah so našli neke praske, kar sem nato zbrusil in odpravil pomanjkljivosti. Direktorici še kar ni bilo jasno, kako sem zmoget vse to in me je zasliševala, ali sem nemara delal doma,« se spominja svojega uspešnega dela v Zlatarni Celje. (Nedeljske novice; 18. 5. 2014)

V Zlatarni je dobil kredit za nakup stanovanja. Kupil si je garsonjero v sedmem nadstropju stolpnice na Miklošičevi ulici 5 v Celju. Še danes je tam njegov dom. Da se je preselil na svoje, mu je veliko pomenilo, saj se mu ni bilo potrebno več stiskati po najemniških sobicah.

Po mnogih letih je navezal tudi stike s hčerko Judito, ki ga je obiskala v Celju. Od takrat imata redne stike, čeprav se je kasneje kot manekenka zaposlila na Nizozemskem, danes pa živi v Antwerpnu, kjer ima družino. Njena hčerka Celine se ukvarja z atletiko. Tudi ona skače v višino. Branko se rad pohvali, da je že pri trinajstih letih v višino skočila 125 centimetrov. Morda ji pri skakanju koristi tudi kakšen dedov nasvet.

slika 45: HČERKA JUDITA IN VNUKINJA CELINE
(?; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Sčasoma si je uredil tudi osebno življenje. Vedno je bil zabaven, zato so ga radi sprejeli v vsako družbo. Po novoletni zabavi, ki so jo imeli zaposleni v celjski Zlatarni, se je s prijatelji odpravil še na pijačo v Vilo Herberstein v Velenje. Tam so odšli tudi v disko. Kmalu je opazil družbo deklet, ki so se veselo zabavale. Ena med njimi mu je bila še posebej všeč. Gospa Viktorija, ki je bila tam na novoletni zabavi s svojimi zaposlenimi, se spominja, da ji ni bilo nič kaj všeč, ker se je veliko zanimal zanjo, saj je videla, da je prišel v družbi prijatelja in dveh deklet. Branko ji je sicer razložil, da so samo prijatelji, a je ni popolnoma prepričal. Kasneje so se srečali še na smučanju in postali prijatelji. Branko se je spoprijateljil z Viktorijino petletno hčerko Špelo, ki ga je imela zelo rada. Kmalu sta Viktorija in Branko spoznala, da sta si všeč in da bi se njuno prijateljstvo lahko razvilo v tesnejšo zvezo. Skupaj so odhajali na smučanje, pa na morje, na večerje... . Branko je v Velenju našel drugi dom, čeprav svoje garsonjere ni nikoli zapustil.

Po končani aktivni športni karieri je Branko športne aktivnosti precej zanemaril in kaj kmalu si je nabral odvečno zalogo kilogramov. Gospa Viktorija se spominja, da je neko nedeljo sedel na vrtu. Oblečen je bil v srajco s kratkimi rokavi, ki pa mu je postala že malo tesna. Ko se je na hitro premaknil, mu je počil rokav. Takrat so se odločili, da bo potrebno nekaj narediti. Kmalu po tem dogodku je bil Branko na obisku pri starših v Slovenj Gradcu. Tam se je večkrat srečal tudi s priznanim slikarjem Jožetom Tisnikarjem, ki je prijateljeval z njihovo družino. Pri Tisnikarjevih je bil na obisku tudi profesor ljubljanske Akademije za likovno umetnost, gospod Bogdan Borčič, priznani slovenski grafik. Branko jim je povedal, da se je odločil, da bo shujšal. Pogovarjali so se tudi o Brankovi športni poti in ugotovili, da bo kmalu dvajseta obletnica njegovega senzacionalnega skoka preko dveh metrov. Gospod Borčič ga je vprašal, koliko bi sedaj preskočil in Branko je odgovoril, da dva metra. Vsi so ga malo čudno pogledali in mu niso verjeli. Zato je gospod Tisnikar predlagal, da se naj stavita. In res. Segla sta si v roke in se dogovorila, da v primeru, če Branko preskoči 2 metra, dobi Borčičevo grafiko, če pa ne preskoči, bo on naredil zlato verižico za Borčičevo ženo.

Branku so dali štiri mesece časa, da se pripravi na ponovni skok preko dveh metrov. Začel je pridno trenirati. Najprej dvakrat tedensko, zadnje dneve pred tekmo pa trikrat tedensko. V tistem obdobju je tudi shujšal za petnajst kilogramov. Ves čas je bil optimist. Verjel je vase. Ob zadnjem pogovoru z novinarji, ki so spremljali njegove priprave, je bil skrivnosten. Izdal je le, da je že preskočil 196 centimetrov in da mu gre vsak dan bolje.

Branko je na prireditvi, ki jo je poimenoval »Šport – prijateljstvo«, povabil mnoge prijatelje, športne privrženca in predstavnike likovne umetnosti. Z zanimanjem so pričakovali Brankov poskus.

Čeprav je šlo za stavo, je imela prireditev tudi športno vrednost. Določili so, da bo prireditev, ki so jo nekateri šaljivo poimenovali »miting enega«, v soboto, 18. junija 1983.

»Na stadionu se je na prireditvi 'Šport – prijateljstvo' zbralo preko 500 gledalcev, da bi videli uspešen ali neuspešen Vivodov nastop. Prvi so pričeli prihajati že ob 14. uri in so nekako čudno gledali na prazen stadion.

Potem je prišel Branko v svetlo modri trenirki, si sam prinesel vse potrebno za skakanje, se pozdravljal s prijatelji ter se nekaj po tretji uri popoldne odpravil na stranski del stadiona na ogrevanje.

Tekmovanje se je začelo okoli pol četrte ure. Glavni sodnik je bil zadnji Vivodov trener Andrej Peterka (nekoč tudi sam odličen atlet), častni pa znani slikar iz Slovenj Gradca Jože Tisnikar. Vse je bilo pripravljeno za začetek. Vivodov prihod na skakališče so ljubitelji atletike in atrakcije pozdravili z aplavzom.

Prva višina 180 cm. Koncentracija, kratek zalet in uspešno čez letvico.

Druga višina 185 cm. Tretja višina 190 cm. Četrta višina 195 cm. Vse v prvem poskusu. Lahkotno, prepričljivo, za vse je nagrada aplavz. Na stadionu zavlada tišina, ko dvignejo letvico na dogovorjenih 200 cm. To pokažejo tudi preko semaforja. Branko ne odlaša. Sleče trenirko, podaljša zalet. Zdaj je na travi. Rahla koncentracija z menjavo pogleda v tla in na letvico. Bo ali ne bo? Vse je odvisno od prvega skoka. Ta da pogum! Moč. Voljo! Sklonjena glava, ob telesu rahlo stresajoči roki. Zalet, močan odziv in Branko je tudi v petem poskusu čez letvico. Navdušenje na stadionu! Branku je uspelo. Bil je prepričljiv, saj je pri tej višini imel še nekaj rezerve,« je dogodek v Novem tedniku opisal Tone Vrabl. (Novi tednik; 23. 6. 1983)

slika 46: PO DVAJSETIH LETIH PONOVRNO USPEŠNO ČEZ 2 METRA
(leta 1983; fotografija je last g. Branka Vivoda)

slika 47: NAVDUŠENJE PO USPEŠNEM SKOKU IN DOBLJENI STAVI
(leta 1983; fotografija je last g. Branka Vivoda)

slika 48: VIŠINO JE BILO POTREBNO ŠE ENKRAT PREVERITI
(leta 1983; sodnika Peterka in Tisnikar preverjata, ali je višina točna)

Brankov podvig so si, poleg številnih anonimnih gledalcev, ogledali tudi mnogi znani ljudje iz sveta športa in umetnosti ter številni novinarji. Med gledalci so bili Bogdan Borčič, Vasilije in Ana Četković, Milanka Bavcon, Borut Mencinger, Tatjana Dremelj, Stane Seničar, Drago Bradač, Igor Zupančič, Boris Čop, Mičo Mijač, Tone Tavčar, Jože Kuzma... .

Mnogi so v šali pripomnili, da je Branku uspel še en podvig, saj je na stadion je privabil več gledalcev kot jih je bilo na nekaterih državnih prvenstvih.

Branko je za uspešen skok in dobljeno stavo prejel lepo grafiko Bogdana Borčiča.

slika 49: BOGDAN BORČIČ PREDAJA DARILO
(leta 1983; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Poleg daril, ki so jih Branku predali mnogi udeleženci prireditve, pa so na prireditvi podelili tudi komplet spominskih medalj, ki jih je prispevala celjska organizacija Aurea. Na medaljah so prikazali lik tekmovalca ter letnici 1963 (ko je Branko prvič preskočil 200 centimetrov) in 1983 (ko mu je po dvajsetih letih, pri 39 letih starosti, ponovno uspel ta podvig). Zlato medaljo je dobil Branko, srebrno poraženec pri stavi, Bogdan Borčič, bronasto pa glavni sodnik tekme in Brankov zadnji trener, Andrej Peterka.

slika 50: BRANKOVA MEDALJA ZA USPEŠEN SKOK ČEZ 2 METRA
(medaljo je izdelala celjska organizacija Aurea)

Po uspešnem skoku preko dveh metrov se je Branko odločil, da bo nadaljeval s športnim udejstvovanjem in da se bo, ko bo dopolnil štirideset let, vključil v veteranska tekmovanja, ki jih

organizirajo od leta 1975, ko so bile v Torontu v Kanadi prve Svetovne veteranske atletske igre. Te igre so namenjene vsem atletom, ki so dopolnili štirideset let in se želijo še vedno preizkusiti v svojih športnih sposobnostih. Predvsem pa so to igre prijateljstva, druženja in obujanja lepih športnih spominov, kot trdi Branko.

Svetovna prvenstva veteranov so organizirana vsaki dve leti na neparna leta. Leta 2011 pa so v Sacramentu sprejeli sklep, da se Svetovna veteranska prvenstva od leta 2016, ko bo prvenstvo v Perthu v Avstraliji, organizirajo vsako leto.

Od leta 2004 so organizirana tudi dvoranska svetovna prvenstva za veterane. Ta so organizirana na parna leta. Prvo takšno dvoransko prvenstvo je bilo v Sindelfingnu v Nemčiji leta 2004.

Med tem je Branko dopolnil štirideset let in želja po sodelovanju na veteranskih igrah je postala realna.

slika 51: BRANKO Z MAMO IN SESTRO NA PRAZNOVANJU 40. ROJSTNEGA DNE
(leta 1984; fotografija je s posnetka praznovanja)

Za uvod je želel svetovne šampione privabiti tudi v Slovenijo, kjer je 14. septembra leta 1984 v Velenju (takrat še Titovo Velenje) organiziral tekmovanje za vse, ki so dopolnili štirideset let in v skoku v višino preskočijo dva metra. Lokacija je bila nekoliko simbolična, saj je Branko prav v Velenju začel svojo športno pot. Na tekmovanje so vabili tudi z oglasi v tujih časopisih. Pri organizaciji je sodeloval novinar Tone Fornezi – Tof.

Žal je bila v Velenju udeležba slaba, Branko pa je, pred približno 3000 gledalci, zmagal s preskočenimi 190 centimetri.

Nato se je za Branka pričelo resno delo. Leta 1985 je dobil povabilo na 6. svetovno prvenstvo veteranov, ki je bilo v Rimu. Ker je računal, da bo tekmovanje septembra, je s treningi malo odlašal. Vabilo na tekmovanje med 22. in 30. junijem ga je presenetilo, saj je sam ugotavljal, da se je malo polenil. Imel pa je tudi nekaj kilogramov preveč. Ker se je želel na tekmovanje kar najbolje pripraviti, se je odločil, da bo pričel trenirati vsak dan. Včasih tudi po dvakrat na dan. Pri treningih mu je občasno spet pomagal njegov zadnji trener Andrej Peterka. Branko pravi, da je dvakrat tedensko malo pogledal kako mu gre. Želel si je, da bi mu uspelo preskočiti vsaj 195 centimetrov in da bi tak rezultat zadoščal za eno od kolajn. Predvsem pa se je veselil ponovnega srečanja s prijatelji, s starimi rivali. Pričakovanja so bila velika tudi zaradi nastopa na olimpijskem stadionu v Rimu, kjer so bile leta 1960 Olimpijske igre. Kljub izredno uspešni športni karieri so se Branku olimpijske igre vedno nekako izmuznile, zato je želel sedaj okusiti drhtenje ob nastopu na veličastnem atletskem objektu.

Na tekmovanju se je zbralo okrog 5400 tekmovalcev iz 74 držav sveta. Tekmovanje v skoku v višino je trajalo pet ur. V Brankovi kategoriji je tekmovalo 27 tekmovalcev. Branku je uspelo v prvem poskusu preskočiti 193 centimetrov. S tem rezultatom je premagal celotno konkurenco in osvojil zlato medaljo. Za en centimeter pa je izboljšal tudi svetovni rekord za to starostno kategorijo.

Srebrno medaljo je na tem tekmovanju osvojil John Dobroth iz Los Angelesa, ki je preskočil 190 centimetrov. John in Branko sta bila stara znanca, saj sta se pred tem že srečala na tekmovanju v Innsbrucku, ki je bilo leta 1970. Takrat je na tekmovanju zmagal John Dobroth in Branko se mu je sedaj nekako oddolžil za takratni poraz. Po tekmovanju je John prišel k Branku, mu prijateljsko stisnil roko in mu čestital za zmago. Skupaj s soprogo, ki ga je spremljala na tekmovanju, sta ga povabila na kosilo. Branko je vabilo z veseljem sprejel, hkrati pa je bil malo razočaran, saj zaradi slabega finančnega položaja vabila ni mogel vrniti. Imel pa je za Johna posebno darilo. Hranil je fotografijo s tekmovanja v Innsbrucku, na katerem je bil John Dobroth. In to fotografijo mu je podaril.

Spominja se, da so nekateri športniki spali v dragih hotelih, on pa se je stiskal v najcenejših zasebnih sobah, da ga je potovanje prišlo čim bolj poceni. Hvaležen je bil za pomoč Zlatarne Celje, ki je njegovo potovanje tudi finančno podprla. Tudi nekatere druge organizacije so mu priskočile na pomoč. Tako je od priznane celjske tovarne Toper dobil trenirko, od Slovenijašporta iz Ljubljane pa tekmovalne sprinterice. Spominja se, da tako dobrih tekmovalnih copat ni imel niti takrat, ko se je aktivno ukvarjal s športom.

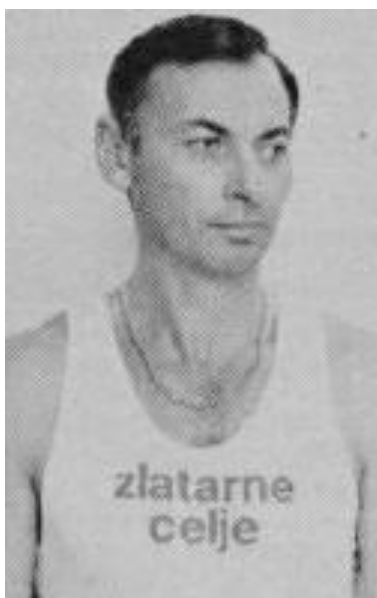
slika 52: Z JOHNOM DOBROTHOM NA OLIMPIJSKEM STADIONU V RIMU
(leta 1985; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

Po vrnitvi iz Rima je sodeloval tudi na nekaterih domačih prireditvah. Tako je sodeloval tudi na prireditvi Žalska noč.

Takole je v Novem tedniku zapisal Tone Vrabl: »Branko Vivod je svetovni prvak! Kar mu ni uspelo, ko se je še aktivno ukvarjal z atletiko, mu je zdaj, v zrelih moških letih. Na 6. svetovnem prvenstvu atletov veteranov v olimpijskem Rimu (zbralo se jih je več kot 5400) je nastopil v svoji disciplini – skoku v višino v starostni kategoriji 40 – 45 let in osvojil 1. mesto.

Preskočil je odličnih 193 cm in celo izboljšal svetovni rekord za en centimeter. Za njim so ostali mnogi znani tekmovalci, tudi Američani. Branko se je za tekmovanje vestno pripravljaj in shujšal za okoli 15 kilogramov. To in pa izkušnje iz tekmovalne dobe so bili dovolj, da je dosegel enega najboljših uspehov. Sicer pa je znano, da je Branko kot prvi Slovenec pred več kot dvajsetimi leti preskočil takrat še magično mejo dveh metrov in to kot rekreativec ponovil pred dvema letoma na celjskem stadionu.

Vedno dobre volje se je odločil za prireditve, na katerih sam skače, ostali pa poskrbijo za humor in veselje, zato ni čudno, da se na takšnih prireditvah vedno zbere veliko gledalcev. Tako je bilo pred dvema letoma v Celju, še bolj lani v Titovem Velenju. In kako bo letos, na samo Žalsko noč popoldne na stadionu v športnem parku v Žalcu? Zdaj ne bodo nastopili samo odlični kolesarji v krožni dirki na izpadanje, pa direktorji žalskih delovnih organizacij proti ekipi Kaj in Tof ter Marjan Kralj v svoji stavi, ampak bodo Žalčani in ostali tudi priča prvemu nastopu novopečenega svetovnega prvaka in rekorderja v skoku v višino Branka Vivoda. Če že nimamo mladega atletskega zaledja, imamo pa vsaj svetovne mojstre med veterani. Branko je pripravil za Žalsko noč tudi pokal za najboljšega pionirja občine, ki se bodo pomerili z njim v skoku v višino.« (Novi tednik; 27. 6. 1985)

slika 53: NOVOPEČENI SVETOVNI PRVAK IN REKORDER
(leta 1985; fotografija je iz Novega tednika; digitalni vir)

Branko je kmalu spoznal, da mu veteranska tekmovanja pomenijo nove izzive, zato se jih je pričel redno udeleževati. Tako svetovnih in evropskih prvenstev na prostem, kot dvoranskih tekmovanj, ko so se pričela. Z vseh se je vračal z odličnimi rezultati. Ves čas pa sta mu bili v oporo Vikica (Viktorija) in njena hčerka Špela – tako moralno kot finančno. Vikica ga je večkrat na tekmovanja tudi spremljala in spominja se, da so bila to vedno enkratna doživetja, tako ogledi in spoznavanje tujih dežel in njihovih prebivalcev, kot pristna druženja nekdanjih rivalov, danes pa pravih prijateljev.

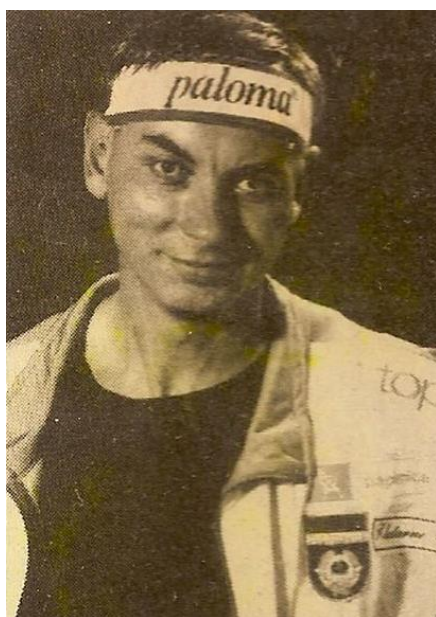

slika 54: VES ČAS STA MU BILI V OPORO
(okrog leta 1990; Vikica in Špela; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Sledila so leta številnih uspehov in mnogih zgodb, ki jih tkejo prijateljske vezi. Zgodbe veselja, ponosa, razočaranja ...

Leta 1987 je na svetovnem prvenstvu v Melbournu (Avstralija) s skokom 187 cm osvojil drugo mesto in srebrno kolajno. Preskočil je enako višino kot zmagovalec, le da je Branku uspel šele drugi poskus.

Najlepše spomine ima na svetovno prvenstvo, ki je bilo leta 1989 v mestu Eugene v Oregonu (Združene države Amerike). Na tekmovanje sta odpotovala z dolgoletno prijateljico in sotekmovalko, odlično slovensko metalko kopja, Natašo Urbančič Bezjak. Njuno pot so podprle številne organizacije, ki so ju tudi primerno »reklamno« opremile.

slika 55: BRANKO Z REKLAMNIMI NAPISI NA OPREMI
(leta 1989; časopisni izrezek je last g. Branka Vivoda)

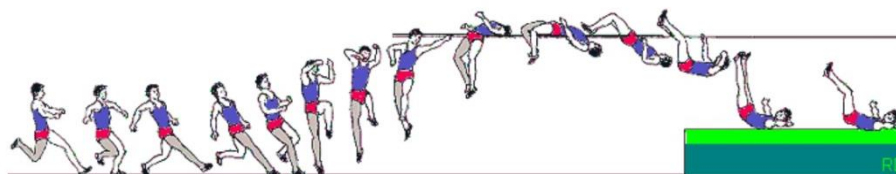
Branko je pred odhodom na tekmovanje ponovno shujšal in v Zlatarni so ga pričeli klicati kar »Kostko«. Bil je prepričan, da bo z manj kilogrami lažje premagoval letvico.

Na tekmovanju, na katerem je bilo izredno vzdušje, se je ponovno zbralo več kot 5000 športnikov. Tudi gledalcev je bilo več tisoč. Branko se spominja, da so prav gledalci poskrbeli za izredno vzdušje. Na stadionu so za vsakega športnika navijali, kot da bi v vsakem trenutku pričakovali svetovne rekorde, pa tudi v mestu so jih pozdravljali in jim pomagali.

slika 56: VEČTISOČGLAVA MNOŽICA JE POZDRAVLJALA TEKMOVALCE
(leta 1989; fotografija je iz Biltena tekmovanja v Eugenu; digitalni vir)

Za Branka je bilo to tekmovanje izredno pomembno. Osvojil je prvo mesto s preskočenimi 188 centimetri. Enako višino je preskočil tudi drugouvrščeni Američan Dick Fosbury, a je za uspeh potreboval več poskusov. Dick Fosbury je bil leta 1968 olimpijski zmagovalec v Mehiki. Skakal je z novo tehniko, ki je po njem tudi dobila ime – Fosbury - flop. To je slog, pri katerem tekmovalci letvico preskočijo najprej s hrbtom in ga sedaj uporabljajo vsi skakalci v višino – hrbtni slog.

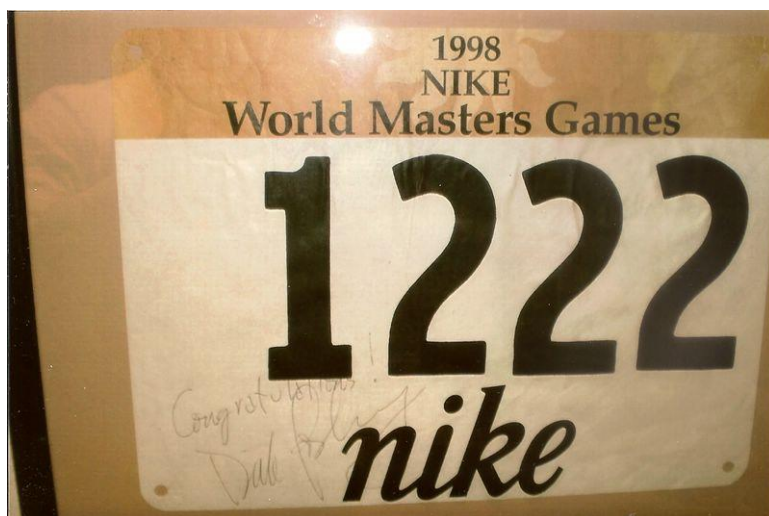

slika 57: TEHNIKA SKOKA V VIŠINO – FOSBURY – FLOP
(slika je z interneta; imgkid.com; 28. 2. 2015)

Zmaga nad olimpijskim zmagovalcem je Branku veliko pomenila. Medalje jim je podeljeval nekdanji svetovni rekorder John Thomas (226 cm). Nad tem je bil Branko še posebej navdušen, saj so ga mnogi imenovali »celjski Thomas«. Oba sta imela precej počasen zalet, nato pa eksplozivno nadaljevanje. Branko se spominja, da mu je Thomas dvakrat čestital. Najprej za osvojeno prvo mesto, ko mu je predal medaljo, nato pa je po podelitvi stopil k njemu, mu še enkrat stisnil roko in mu rekel: »Pa ti si ga premagal s starim slogom!«

Branku je iskreno čestital tudi sam Dick Fosbury. Na startno številko se mu je podpisal in zraven zapisal: »Congratulation of friend Dick Fosbury« (Čestitke prijatelja Dicka Fosburija). Z Dickom sta kasneje postala prijatelja.

slika 58: STARTNA ŠTEVILKA Z DICKOVIM PODPISOM

slika 59: BRANKO IN DICK V EUGENU (ZDA)
(leta 1989; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Po tekmovanju sta si Branko in Nataša najela avtomobil in se odpravila na potep po zahodni ameriški obali. Obiskala sta kraje od San Francisca do San Diega. Ogladala sta si tudi mehiško mesto Tijuana. Med potepom po Kaliforniji sta obiskala tudi prijatelja Johna Dobrotha, ki se zaradi poškodbe prvenstva ni mogel udeležiti. John, ki je bil sodnik v predmestju Los Angelesa, v Venturi, ju je sprejel v čudoviti hiši nad mestom. Pred domačo hišo ima bazen, garažo za štiri avtomobile, tartansko zaletišče in stojala za skok v višino. Pojasnil jima je, da se tam pogosto sprošča po napornih sodnih obravnavah. John jima je plačal tudi teden dni bivanja v hotelu v Los Angelesu.

Branko se spominja, da so na vsakem koraku naleteli na prijazne ljudi. Ko sta z Natašo nekoč jedla v jedilnici kampusa (nekakšnega študentskega naselja, kjer sta stanovala), je k njuni mizi prisedla prijazna gospa, ki jima je povedala, da je tri mesece živela v Sloveniji, kjer je spremljala moža, atomskega fizika, ki je delal v jedrski elektrarni v Krškem. Povabila ju je, da jih obiščeta

na njihovem domu v San Diegu. Na potepu po Ameriki ju je pot zanesla tudi do te gospe. Prijazno ju je sprejela in jima za nekaj dni odstopila stanovanje v njihovi hiši. Kljub temu da so bili skoraj popolni tujci, jima je zaupala ključke hiše in garaže. Branko je spoznal, da so Američani odprti ljudje, vedno pripravljeni navezati stike in pomagati.

Na Svetovnem veteranskem prvenstvu leta 1991 v Turkuju na Finskem se je ponovno srečal s starimi znanci. Na tekmovanju sta bila tudi John Dobroth in Brankov veliki vzornik Valerij Brumel. Branko je s skokom 188 centimetrov osvojil drugo mesto in srebrno medaljo. Vesel je bil predvsem ponovnega srečanja z Valerijem Brumlom, ki ga je s svojim skokom nekako navdušil za to atletske disciplino.

Branko se spominja, da je takrat Valerij živel v precejšnji revščini, saj so v Sovjetski zvezi ukinili statuse vrhunskih športnikov. Udeleženci tekmovanja v Turkuju so se zorganizirali in zanj zbrali okrog 1000 nemških mark. John Dobroth pa je sam primaknil 500 dolarjev. In prav takšne človeške poteze dajejo čar veteranskim druženjem.

slika 60: NA ENEM OD PONOVIH SREČANJ Z VALERIJEM BRUMLOM
(leta 1997; Durban (JAR); fotografija je last g. Branka Vivoda)

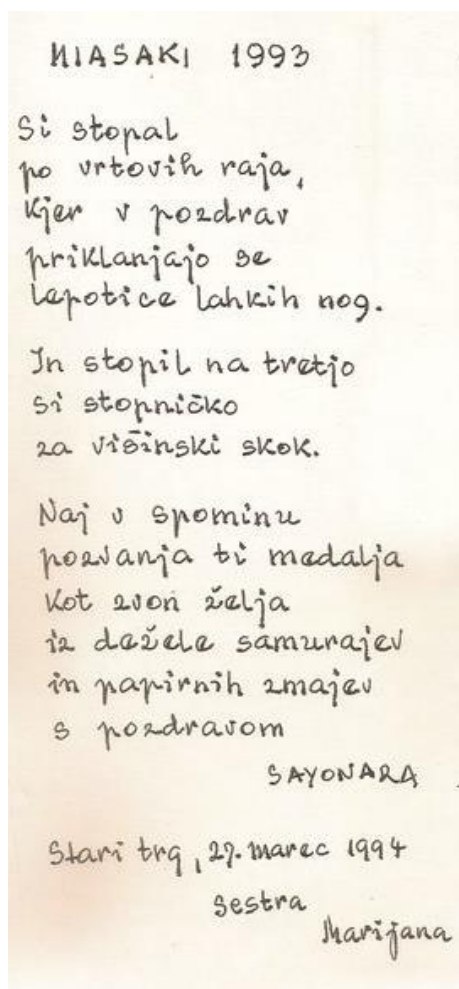
Leta 1992 se je Branko udeležil Evropskega svetovnega veteranskega prvenstva, ki je bilo v kraju Kristiansand na Norveškem. Uvrstil se je na tretje mesto in osvojil bronasto medaljo.

Leta 1993, ko je bilo Svetovno veteransko prvenstvo v kraju Miyazaki na Japonskem, je Branko tekmovanje pričakoval s posebno nestrpnostjo. Ker ga, kljub osvojeni normi, niso uvrstili na olimpijado v Tokiu, je Branko skoraj trideset let čakal, da je na atletske tekmovanje odpotoval na Japonsko. Njegova velika želja je bila, da si Deželo vzhajajočega sonca ogleda v živo.

Na tekmovanju je z rezultatom 175 centimetrov osvojil tretje mesto. Ko so se vračali s stadiona, jih je ob vrnitvi pred hotelom čakala skupina novinarjev. Vprašali so ga, od kod je. Odgovoril jim je v japonščini: »Iz Slovenije. Čakal sem trideset let, da končno vidim Deželo vzhajajočega sonca. Tudi te sanje so se mi uresničile.« Novinarji so bili navdušeni, saj niso pričakovali, da bo tekmovalc iz daljne Slovenije obvladal njihov jezik. Navdušeni novinarji so prispevek pokazali tudi na televiziji. Sekretarka prvenstva je bila tako navdušena, da ga je naslednji dan povabila na večerjo, kjer so bili tudi njeni šefi. Najprej so se mu smejali, ko je sekretarki odprl vrata in ji slekel plašč. Na Japonskem nimajo takšne navade. Tam je obratno. Ko pa se je z njo pričel pogovarjati v japonščini, jih je navdušil. Vprašal jo je, če je v redu spala in če je zadovoljna s čudovitim dnevom. Ko so ob široki mizi pili sake in pivo, so veselo vzklikali »kanpai, Vivod san«.

Tiste večerje se še danes rad spominja.

Ob vrnitvah s tekmovanj mu je sestra Marijana pogosto napisala pesem. Ena takšnih je nastala tudi ob vrnitvi iz Miyazakija na Japonskem.

MIYAZAKI 1993

Si stopal
po vrtovih raja,
kjer v pozdrav
priklanjajo se
lepoticice lahkih nog.

In stopil na tretjo
si stopničko
za višinski skok.

Naj v spominu
povzvanja ti medalja
kot zvon želja
iz dežele samurajev
in papirnih zmajev
s pozdravom

SAYONARA

Stari trg, 29. marec 1994
sestra
Marijana

slika 61: MARIJANINA PESEM

Na Japonsko pa se je ponovno vrnil leta 1999, ko je bil povabljen na 20. odprto prvenstvo Japonske, ki je bilo v Kumamotu, mestu, ki ima približno šest milijonov prebivalcev. Do stadiona je bilo okrog 50 kilometrov. Zamudil je avtobus, zato je moral počakati na drugega. Zaradi zamude pa se ni uspel pravočasno prijaviti v prijavnici pred startom, kjer bi se moral javiti eno uro pred tekmovanjem. Ko je prišel na stadion, je hosteso Harumi v japonščini poprosil, če mu lahko prinese startno listo in mu pomaga pri prijavi. Z veseljem mu je pomagala. Branko je kasneje na tekmovanju zmagal v kategoriji od 55 do 60 let s preskočenimi 170 centimetri. Harumi ga je naslednji dan povabila na izlet. Oče ji je posodil avtomobil. Prišla je v hotel po Branka, mu prinesla darilo in ga odpeljala na okrog 250 kilometrov oddaljeno gorovje Aso. Gorovje se ponaša z največjim vulkanom na svetu, ki pa ne deluje. Vulkan ima 159 metrov obsega. Med tem ko sta s Harumi sedela v hotelu, je bil dokaj močan potres, ki pa se ga Branko ni ustrašil, saj je na Japonskem tresenje tal nekaj običajnega.

Na Japonskem so ga na sprejemu tudi oblekli v kimono, japonsko tradicionalno oblačilo. Spominja se, da je bila to cela procedura in je oblačenje trajalo kar precej časa.

slika 62: BRANKO Z JAPONKAMI, KI SO GA OBLEKLE V KIMONO
(leta 1999; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Branko, ki je nekako oral ledino med veteranskimi športnimi uspehi, je vse do leta 2010 uspešno nastopal na teh tekmovanjih. Na tekmovanjih sta se mu pogosto pridružila tudi celjska metalca kopja Nataša Urbančič Bezjak in Jože Kopitar. Skupaj so doživeli veliko prijetnih trenutkov. Spominja se, da sta z Natašo leta 1995, med tekmovanjem v Buffalu, načrtovala tudi ogled Bele hiše. Žal sta zjutraj malo zamujala in pričakala ju je skoraj dvestometerska vrsta čakajočih na karte. Ker so ogledi bili dovoljeni samo ob četrtnih, sta se postavila v vrsto, saj sta Ameriko zapustila pred naslednjim četrtkom. Ko pa sta bila že čisto blizu okenca, kjer so prodajali vstopnice, so oznanili, da vstopnic ni več, saj jih lahko prodajo le določeno število. Branko je bil zelo razočaran. S kamero se je sprehodil mimo čakajočih na vstop v Belo hišo. Ogledoval si je ljudi, ki jim bo uspelo pokukati v njeno notranjost. Kar »prilepil« se je za starejši čakajoči par in čakal. Ko je starejši možak tik pred vhodom kar precej časa iskal svojo vstopnico in so bili čakajoči že malo nestrpni, je stopil okrog dekleta, ki je pregledovalo vstopnice, se ji nasmehnil in ji rekel, da je lepa kot angel. Ob tem ni bila pozorna, da vstopnice ni pokazal. Spustila ga je v notranjost in tako se je Branku izpolnila še ena želja. Pokukal je v notranjost Bele hiše. Žal pa je Nataša s hčerko morala počakati zunaj.

slika 63: USPEŠNA CELJSKA VETERANSKA TROJICA
(okrog leta 2000; Nataša Urbančič Bezjak, Branko Vivod in Jože Kopitar;
fotografija je last g. Branka Vivoda)

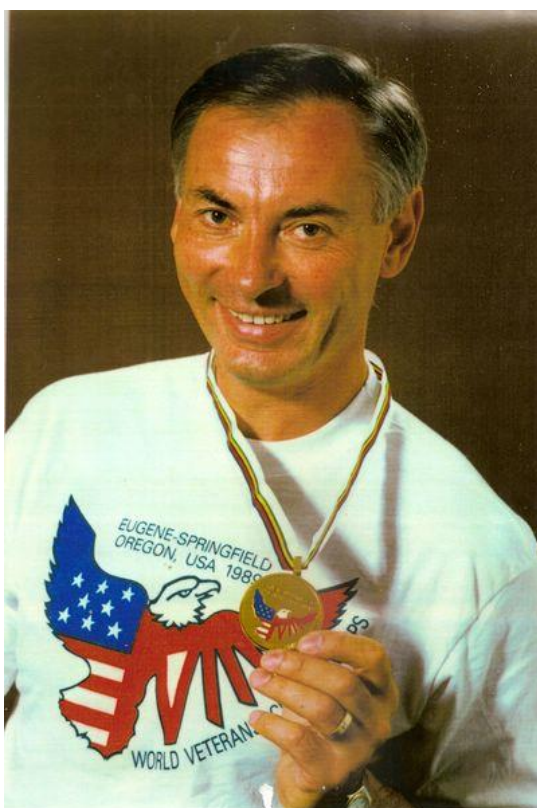

Kasneje so se veteranskih tekmovanj pričeli udeleževati tudi številni drugi slovenski tekmovalci. Na tekmovanja so pogosto odhajali kar trije skakalci v višino. Branku sta se pridružila tudi Dušan Prezelj in Jurij Novak.

slika 64: SLOVENSKA VETERANSKA EKIPA SKAKALCEV V VIŠINO
(Dušan Prezelj, Branko Vivod in Jurij Novak)

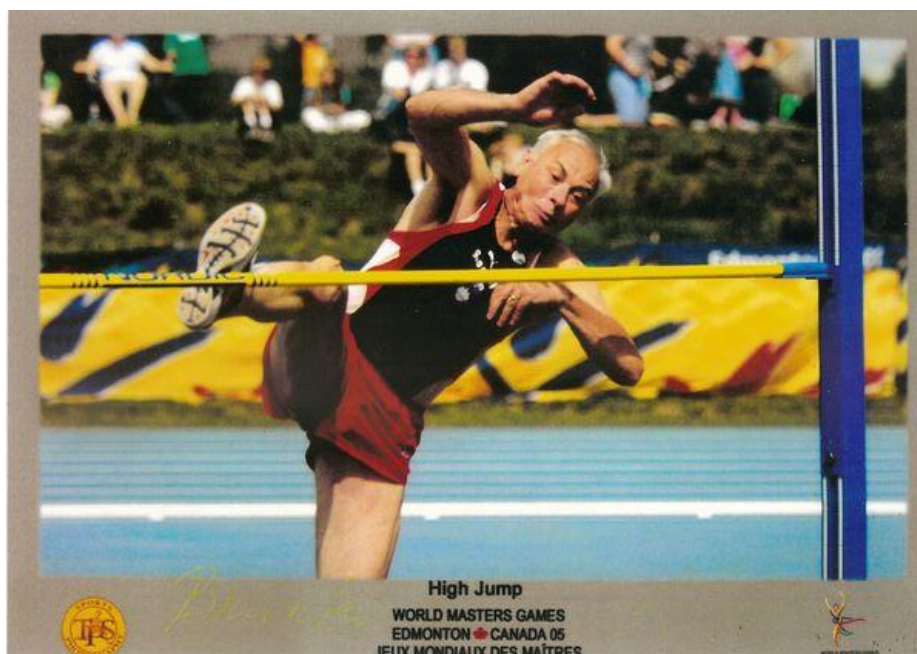
V svoji bogati veteranski karieri je Branko sodeloval na številnih evropskih in svetovnih prvenstvih. S teh tekmovanj se je vrnil s štiriindvajsetimi medaljami – desetimi zlatimi, devetimi srebrnimi in petimi bronastimi. Dvakrat pa je postavil tudi svetovni rekord za svojo starostno kategorijo.

slika 65: Z ENO OD ZLATIH MEDALJ
(leta 1989; Eugene, Oregon; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Pregled osvojenih medalj:

- SP 1985 – Rim (Italija) – zlata medalja (193 cm – rekord)
- SP 1987 – Melbourne (Avstralija) – srebrna medalja (187 cm)
- SP 1989 – Eugene (ZDA) – zlata medalja (188 cm)
- SP 1991 – Turku (Finska) – srebrna medalja (188 cm)
- EP 1992 – Kristiansand (Norveška) – bronasta medalja
- SP 1993 – Miyazaki (Japonska) – bronasta medalja (175 cm)
- SP 1996 – Mälmo (Švedska) – bronasta medalja
- SP 1997 – Durban (JAR) – srebrna medalja (175 cm)
- SP 1998 – Portland (ZDA) – zlata medalja
- EP 1998 – Casalnatico (Italija) – srebrna medalja
- EP 1999 – Mälmo (Švedska) – zlata medalja
- SP 1999 – Gateshead (Velika Britanija) – srebrna medalja
- PJ 1999 – Kumamoto (Japonska) – zlata medalja (170 cm)
- EP 2000 – Jyväskylä (Finska) – srebrna medalja (175 cm)
- EP 2001 – Bordeaux (Francija) – zlata medalja
- SP 2001 – Brisbane (Avstralija) – zlata medalja (173 cm)
- WGM 2002 – Melbourne (Avstralija) – zlata medalja
- EP 2003 – San Sebastian (Španija) – zlata medalja
- SP 2003 – San Juan (Porto Rico) – bronasta medalja
- WGM 2005 – Edmonton (Kanada) – srebrna medalja (156 cm – rekord)
- SP 2005 – San Sebastian (Španija) – srebrna medalja (154 cm)
- EP 2006 – Poznan (Poljska) – zlata medalja (159 cm)
- SP 2008 – Clermont Ferand (Francija) – srebrna medalja
- SP 2010 – Camloops (Kanada) – bronasta medalja (145 cm)

slika 66: REKORDNI SKOK V EDMONTONU
(leta 2005; 156 cm; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Event 472 Men's 55 High Jump h1

W World: 1.83m Jaroslav Hanus (CZE) 13-09-98

Results - Finals - Friday 13-07-01

RANK	COMP#	ATHLETE NAME	AGE	TEAM	ACTUAL MARK	AGE-GRADED MARK
1	57104	Vivod, Franc-Brank	57	SLO	1.73m	2.33m 95.58%
2	57319	Spielvogel, Gunthe	57	GER	1.70m	2.29m 93.92%
3	57178	Hanus, Jaroslav	58	CZE	1.65m	2.25m 92.18%
4	57362	Pozzi, Roberto G	55	USA	1.65m	2.18m 89.19%
5	57177	Cech, Petr	57	CZE	1.60m	2.16m 88.40%
6	57375	Hamill, Warren H	55	CAN	1.60m	2.11m 86.49%
7	57123	Suominen, Harri K	55	FIN	1.55m	2.05m 83.78%
8	57068	Van Boven, Frans	57	NED	1.50m	2.02m 82.87%
8	57183	Mikulic, Jiri	57	CZE	1.50m	2.02m 82.87%
10	57374	Lechtchenko, Nikol	58	RUS	1.50m	2.04m 83.80%
11	57157	Fanning, Jim	55	IRL	1.50m	1.98m 81.08%
12	57125	Viiru, Kunto E	58	FIN	1.45m	1.98m 81.01%
12	57233	Prideaux, Brian R	57	AUS	1.45m	1.96m 80.11%
14	57328	Vijaya Rama Raj, G	55	IND	1.40m	1.85m 75.68%
15	57368	Gallagher, Eugene	55	AUS	1.35m	1.78m 72.97%
16	57420	Geertgens, Douglas	58	USA	1.35m	1.84m 75.42%
16	57174	Aguirre, Pedro	59	CHI	1.35m	1.86m 76.27%
-	57013	Moriarty, Derek	58	AUS	NH	
-	57056	Kahri, Lembit	58	EST	DNS	
-	57029	Judson, Fred	55	CAN	DNS	
-	57332	Baleshwar, Boddu-B	59	IND	DNS	
-	57291	Bartoschik, Jorg	59	GER	DNS	
-	57449	Rinaldelli, Alessa	59	ITA	DNS	
-	57418	Frable, Norman B	55	USA	DNS	
-	57096	Zalys, Rimgaudas V	58	LIT	DNS	
-	57486	Brumel, Valery	59	RUS	DNS	

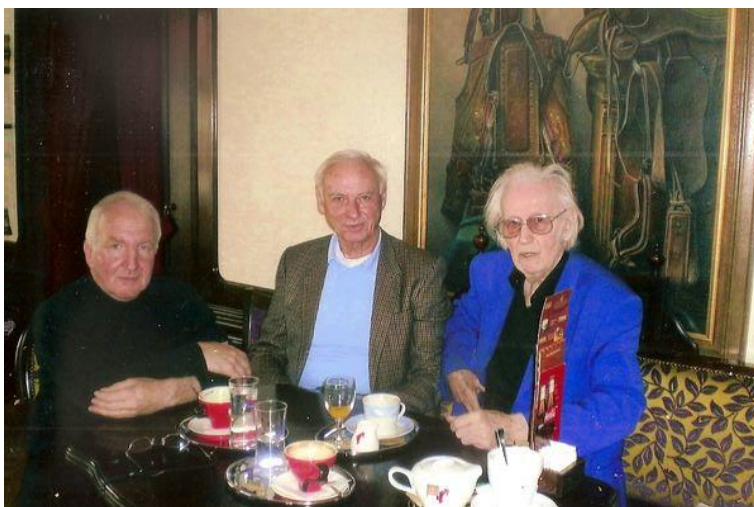
slika 67: LISTA Z REZULTATI

(SP v Brisbanu (Avstralija); 2001; listo hrani g. Vivod)

Žal pa so bile bolečine v koljenih in v hrbtenici prehude in počasi se je poslovil od tekmovanj.

Branko je prepričan, da je srečen človek. Zaveda se, da: »Atletika mi je v zadnjih letih omogočila neverjetne stvari. Videl sem ves svet. Prepotoval sem vse celine. Srečal sem izjemne ljudi. To je bogastvo, ki je neprecenljivo. Pa nimam prijateljev samo v športu. Našel sem jih tudi v drugih sferah življenja. Dolgo sva prijateljela z rojakom, slikarjem Jožetom Tisnikarjem, pa z Borčičem. Še danes se rad dobivam na kavi s Karlom Pečkom. Rad se družim z ljudmi iskrivega duha. Vse to mi je dala atletika.« (Naša občina; marec 2013)

Tako so se Branku ob doseganju športnih uspehov uresničile tudi otroške sanje.

slika 68: NA KAVI S SLIKARJEM KARLOM PEČKOM V SLOVENJ GRADCU
 (okrog leta 2013; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Gospa Vikica nam je povedala, da so mu tekmovanja in uspehi veliko pomenili. Vsak uspeh, ki ga je dosegel na veteranskih tekmovanjih, je želel proslaviti tudi s svojimi najbližjimi. Običajno so uspehe proslavili s kakšno luksuzno večerjo.

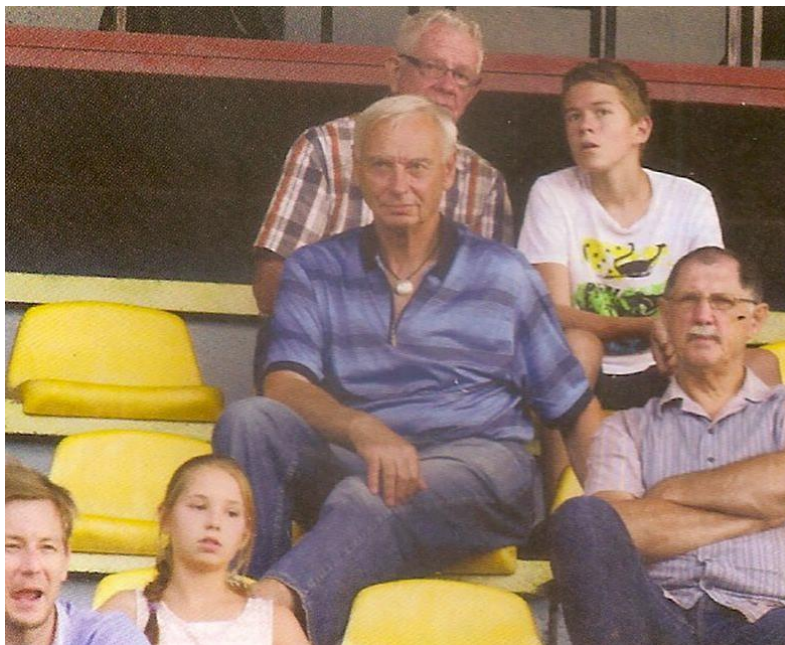
Zelo pa ga je prizadel stečaj Zlatarne Celje, saj je pri svojem delu res užival. Zadnjih pet let do upokojitve je preživel »na čakanju«, kar ga je precej potrlo.

Kljub vsemu pa še vedno rad ustvari kakšen unikaten kos nakita. Ustvarja doma, kjer umetnine nastajajo s pomočjo kladiva in ostalega ročnega orodja za ustvarjanje nakita. S svojimi mojstrovinami ob različnih priložnostih rad razveseli svoje prijateljice.

Nekaj časa je svoje znanje predajal mladim skakalcem v višino, sedaj pa, zaradi poškodovane hrbtenice, tudi tega ne more.

Čas preživlja med Celjem in Velenjem, saj ima v obeh krajih svoj dom.

Še vedno si rad ogleda atletska tekmovanja v živo in stiska pesti za dobre rezultate. Malo je žalosten, ker atletika ni več v takšnem razcvetu kot je bila včasih, a upa, da se bodo povrnili časi, ko bo priljubljenost atletike ponovno v vzponu. Zaveda se, da je pri atletiki potrebno veliko garanja, odrekanja in trdne volje, da pa uspehi niso tako medijsko odmevni kot v nekaterih drugih športih.

slika 69: NA TRIBUNI CELJSKEGA STADIONA
(leta 2014; ogled državnega prvenstva; fotografija je iz Celjana; 6. 8. 2014)

Še vedno se rad sreča z našimi in tujimi uspešnimi atleti in srečanje izkoristi za pomenek o atletiki in za obujanje spominov.

slika 70: Z BRIGITO BUKOVEC, SREBRNO OLIMPIJKO IZ ATLANTE (1996)
(okrog leta 2000; na Velenjskem mitingu; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Na stadionu ga pogosto spremlja njegova Vikica, ki si prav tako rada ogleda atletska tekmovanja.

slika 71: Z VIKICO OB ROBU STADIONA
(okrog leta 2005; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Leta 2012 se je udeležil prijetnega druženja slovenskih skakalcev v višino, ki so ga organizirali v Kranju, kjer živi in trenira naš trenutni rekorder v skoku v višino, Rožle Prezelj. Rožle je sin Brankovih prijateljev, Stanke in Dušana Prezelj. Oba sta bila včasih vrhunska skakalca v višino. V počastitev novega državnega rekorda (232 cm), ki ga je Rožle preskočil leta 2012, je organiziral zanimivo srečanje, na katerega je povabil vse še živeče nekdanje slovenske rekorderje v skoku v višino. Rožle je popravil rekord, ki ga je kar osemnajst let »držal« Sašo Apostolovski.

Branko pa se lahko pohvali, da je največkrat popravil slovenski rekord in ga od 1. septembra 1962 do 11. oktobra 1970 zvišal od 196 centimetrov do 214 centimetrov. Dvoranskega pa celo od 181 centimetrov do 214 centimetrov.

Na srečanju, ki so se ga nekdanji rekorderji z veseljem udeležili, so veselo kramljali o uspehih naših atletov, pa tudi o perečih problemih, s katerimi se športniki srečujejo. Predvsem pa so obujali spomine na čase, ko so krojili usodo slovenske atletike.

slika 72: NA SREČANJU SLOVENSkih REKRDERJEV SKOKA V VIŠINO
(leta 2012; D. Prezelj, B. Vivod, P. Milek, R. Prezelj, B. Čop, S. Apostolovski;
fotografija je z internetne strani Planet Siol.net – 27. 2. 2015)

Leta 2014 je Branko praznoval sedemdeseti rojstni dan. Ob tej priložnosti mu je prijatelj Tone Petek, nekdanji sotekmovalec in znan celjski filatelist, v prostorih Kvartirne hiše v Celju pripravil filatelistično razstavo »Branko – 70 let – 214 cm«. Na razstavi je bilo, poleg številnih znamk, ki prikazujejo tematiko skoka v višino, predstavljenih tudi veliko Brankovih osebnih predmetov in fotografij. Odprtja razstave so se udeležili mnogi Brankovi prijatelji in znanci ter številni uveljavljeni slovenski atleti.

Ob tej priložnosti so izdali tudi osebno znamko, na kateri je upodobljen Brankov skok iz Aten, ter razglednico in priložnostni poštni žig.

Predstavitev filatelistične razstave "BRANKO - 70 let - 214 cm"

Znamke, v širšem pomenu filatelija, ponujajo številne možnosti domiselnih predstavitev. Zato ni naključje, da jih lahko kreativno uporabimo in predstavimo tudi ob življenjskih jubilejih zanimivih ljudi.

Tokrat sem izbral kot "ciljno" osebnost atletsko legendo Branka Vivoda. Vivod je atlet, ki je največkrat v zgodovini slovenske atletike postavljaj državni rekord. Kot veteran pa je na evropskih in svetovnih prvenstvih premagoval nekdanje svetovne rekorderje in olimpijske zmagovalce. Letos praznuje 70-letnico.

Zato sem se v krogu entuzijastov odločil, da mu na ta dan pripravimo multimedijско prireditev, katere osrednji del je filatelistična razstava na temo skoka v višino.

Filatelistični del razstave vključuje:

- 273 znamk s področja športa - atletike,
- od tega 73 znamk na temo skoka v višino,
  - 7 tematskih blokov,
  - 6 tematskih malih pol,
  - 5 ovitkov prvega dne,

- ter zanimivo komplementarno tematsko gradivo.

Ob razstavi bomo izdali priložnostno razglednico, posebno osebno znamko prireditve ter priložnostni poštni žig.

Na prireditvi pričakujemo obisk zanimivih obiskovalcev iz sveta športa, medijev in ostalih. Zaradi vsesplošne prepoznavnosti Branka Vivoda v domačem, širšem in svetovnem okolju, pričakujemo precejšnjo medijsko in siceršnjo odmevnost dogodka in prireditve.

Zato vas prisrčno vabim na ta dogodek, ki bo v četrtek, 15. maja ob 19. uri v Kvartirni hiši v Celju, Gosposka ulica 3.

Pripravil Tone Petek, gsm: 051/355-411, e-mail: tone.petek@t-1.si

slika 73: VABILO NA RAZSTAVO

slika 74: NEKDANJI SKAKALCI V VIŠINO PRIKAZUJEJO VIŠINO, KI SO JO PRESKOČILI V ČASU ŠPORTNE KARIERE

Tone Petek, Branko Vivod, Stanka Prezelj, Dušan Prezelj, Jurij Novak
(leta 2014; na razstavi »Branko – 70 let – 214«; fotografija je last g. Toneta Petka)

slika 75: PRIJETNO DRUŽENJE NA ODPRTJU RAZSTAVE
(leta 2014; fotografija je last g. Toneta Petka)

Ob sedemdesetem rojstnem dnevu je Branku sestra Marijana napisala pesem. V njej je strnila njegovo življenjsko pot.

Branko

Sedem desetletij dolgo pot
si prehodil
obut v lepe čevlje,
a na začetku bos.

Vsem izkušnjam in težavam
vedno si bil kos.

Neizkušen
osvojil si priznanje
za svoj zmagoviti skok.

In začela se je atletska kariera
in potovanja v svet
in vidnih uspehov splet.

Pozlačena je tvoja poklicna
in življenjska pot.
Spominov nešteto
spremlja te povsod.

Veteranstvo tvoje
prava je odisejada.
Beležiš več uspehov
kot si jih za mlada.

Ko se oziraš nazaj,
naj te ne teži,
da je utrujen tvoj hod.

Skuj najlepši medaljon
svojih srebrnih
in zlatih časov
in sreča
naj te spremlja povsod!

Marijana (28. 4. 2014)

Danes Branko okreva po operaciji hrbtenice. Operacija je bila potrebna, saj je imel precejšnje težave, ki so bile posledica težkih treningov in slabih pogojev, ki so jih imeli skakalci v višino, ko so skakali še na mivko oziroma na tanke blazine.

Še vedno je optimističen in vedro zre v prihodnost.

Zaveda se, da je v življenju doživel toliko lepega, da lahko sedaj obuja spomine na prehojeno pot in, kot pravi, se lahko vsak dan ustavi v neki državi ter obuja spomine na dogodke, na prijazne ljudi, ki jih je srečeval ter na uspehe, ki so pozlatili njegovo življenjsko pot.

slika 76: KOTIČEK ZA OBUJANJE SPOMINOV

NAGRADE IN PRIZNANJA

Branko trdi, da mu je bil nagrada že vsak aplavz gledalcev, ki so zanj stiskali pesti, vsak topel stisk roke in želja za uspešno nadaljevanje športne poti.

Je pa prejel tudi mnoga druga priznanja.

Kot desetletni deček je prejel prvo diplomu za osvojeno drugo mesto na smučarskem tekmovanju. Morda ga je prav ta diploma spodbudila, da je svoje športne sposobnosti začel razvijati še bolj intenzivno.

Ponosen je na prvo medaljo, ki jo je kot bosonogi deček osvojil na svojem prvem atletskem tekmovanju v Ljubljani.

Pa na vse medalje in pokale, ki jih je dobival na članskih in na veteranskih tekmovanjih doma in v tujini.

slika 77: DEL MEDALJ, OSVOJENIH NA NAJVEČJIH TEKMOVANJIH

Leta 1971 je za svoje uspehe prejel priznanje Atletske zveze Jugoslavije.

slika 78: PRIZNANJE ATLETSKE ZVEZE JUGOSLAVIJE

Za izredne športne uspehe, ki jih je dosegal po uspešno odpravljeni poškodbi, mu je takratni predsednik Jugoslavije, Josip Broz Tito, leta 1972 podelil državno odlikovanje Srebrno zvezdo za zasluge za narod.

slika 79: POTRDILO O DRŽAVNEM ODLIKOVANJU

Branko je ponosen tudi na priznanja, ki jih je dobil za svoje delo v Zlatarni. Leta 1983 je v okviru Mednarodne zlatarske razstave v Celju prejel srebrno plaketo. Nagrado je dobil za komplet, ki so ga sestavljali prstan, ovrtnica in uhani, ki je bil izdelan iz zlata in briljantov.

slika 80: DIPLOMA ZA OSVOJENO SREBRNO PLAKETO

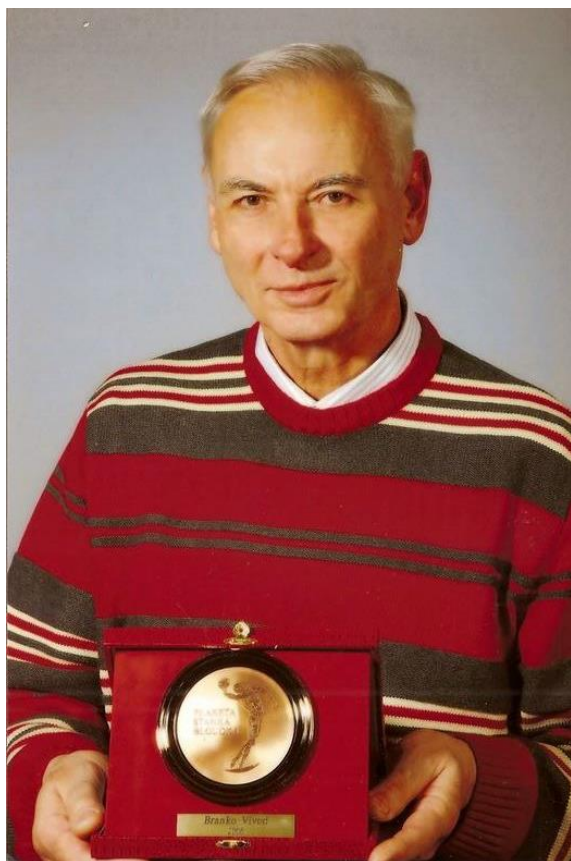

Leta 2006 je za pomemben prispevek k razvoju in popularizaciji določene športne panoge v Sloveniji prejel Bloudkovo plaketo.

To je državno priznanje Republike Slovenije, ki ga od leta 1965 podeljuje Odbor za podeljevanje Bloudkovih priznanj za dosežke na področju športa. Imenovano je po velikem športnem delavcu in funkcionarju Stanku Bloudku. Stanko Bloudek je bil inženir, ki je bil kot organizator in mecen, trener ali kot svetovalec zaslužen za začetke in razvoj vsaj 10 športov na Slovenskem.

V obrazložitvi za Bloudkovo plaketo so zapisali: »Branko Vivod je rojen v Mislinji 15. 5. 1944. V kraju z odbojgarsko tradicijo se je najprej ukvarjal s to športno igro. Leta 1959 je kot srednješolec prvič tekmoval v skoku v višino na mitingu za rudarski praznik v Velenju in takoj so ga povabili v naš najboljši atletski kolektiv AD Kladiivar iz Celja. Prvič je skakal na večjem tekmovanju leta 1962 na prvenstvu v pokritih prostorih na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani in bos preskočil rekordnih 181 cm. Že naslednje leto je s pomočjo trenerja Fedorja Gradišnika kot prvi Slovenec preskočil magično mejo dveh metrov. V sezoni 1964 je v Modeni postavil jugoslovanski rekord 210 cm, vendar ga v Beogradu niso potrdili v olimpijsko ekipo za Tokio, čeprav bi s tem rezultatom na Japonskem dosegel peto mesto. Na dvoranskem EP v Dortmundu leta 1965 je zasedel peto mesto, na naslednjem dvoranskem EP v Sofiji je bil z 211 cm deveti in leta 1971 na EP v Helsinkih z 212 cm enajsti. Leta 1971 je v Pragi dosegel državni rekord v dvorani z 214 cm, kolikor je kasneje preskočil tudi na prostem v Beogradu. V svoji karieri vrhunskega skakalca je imel 28 nastopov za jugoslovansko reprezentanco in je zmagal na dveh velikih mednarodnih mitingih v Rimu in v Pragi. Štirinajstkrat je bil prvak Slovenije v skoku v višino in dvakrat v deseterboju. V tistem času so bili njegovi dosežki zelo odmevni in leta 1972 je prejel državno odlikovanje maršala Tita Zlato zvezdo za zasluge za narod. Z vrhunsko atletiko se je ukvarjal do leta 1973. Po daljšem premoru zaradi poškodbe kolena pa je leta 1987 nadaljeval kot odličen veteran. Vivod je najbolj uspešen slovenski zbiralec medalj z največjih veteranskih tekmovanj. Doslej je osvojil že 22 medalj na Evropskih in Svetovnih prvenstvih ter Svetovnih veteranskih igrah, ki so na sporedu vsake štiri leta. Na Svetovnih veteranskih igrah v Eugenu v Ameriki je premagal tudi nekdanjega olimpijskega zmagovalca Dicka Fosburyja in mnoge druge bivše vrhunske skakalce. Z izrednimi tekmovalnimi uspehi, z neprekinjeno atletsko vadbo v zrelih letih in z zdravim načinom življenja je vzor stotnji slovenskih veteranov, ki se ukvarjajo s to pojavno obliko atletike, ki v svetu dobiva vedno večjo veljavo. Vivod Branko se pri 62 letih vneto pripravlja na naslednja velika tekmovanja, kjer bo ponovno nastopal v barvah slovenske reprezentance in kjer mu bodo na proglasitvah spet igrali slovensko himno. To ni običajna rekreacija, to ni le stvar posameznika. Gre za reprezentančno tekmovalno obliko, ki bi ji družba morala prisoditi ustrezen pomen.

Veteranska oblika športa doslej še ni prejela državnega priznanja, zato Združenje atletskih veteranov Slovenije predlaga Branka Vivoda za Bloudkovo plaketo.«

slika 81: Z BLOUDKOVO PLAKETO
(leta 2006; fotografija je last g. Branka Vivoda)

Leta 2010 je za uspehe na veteranskih tekmovanjih prejel priznanje Atletske zveze Slovenije.

slika 82: PRIZNANJE ATLETSKE ZVEZE SLOVENIJE

Večkrat je bil izbran za najboljšega atleta Celja in tudi Slovenije.

Leta 2011 pa je za dolgoletne uspehe na veteranskih tekmovanjih prejel priznanje na prireditvi Naj športnik Celja 2010.

slika 83: S PRIZNANJEM NA PODELITVI NAJ ŠPORTNIK CELJA 2010
(leta 2011; fotografija je z internetne strani www.radiocelje.com – 27. 2. 2015)

DRUGI O BRANKU VIVODU

Ga. Marijana Vončina, sestra

Pošiljam vam nekaj utrinkov in Brankovega otroštva:

Moj brat Branko je skoraj devet mlajši od mene. Rojen je v času druge svetovne vojne (1944) na maminem domu v Veliki Mislinji pri Adamu (Koprivnikar).

Takrat je bilo življenje zelo težko. Hrana je bila na karte. Pa tudi primanjkovalo je je. Danes si mladi težko predstavljajo, da tedaj nismo poznali nobenega južnega sadja, ni bilo čokolade, ne drugih slaščic, nismo poznali niti riža, ne rozin, ničesar kar je danes v izobilju v trgovinah. Ni bilo niti mila, ne praškov za pranje. Mame so same kuhale milo. Tudi elektrike ni bilo. Svetili smo s petrolejkami. V takšnem okolju je rasel po naravi močan dojenček, ki je potreboval tudi dobro hrano. Še mleko je bilo težko dobiti, ker nismo živeli na kmetiji. Mama se je trudila s šivanjem, da je dobila mleko. Z enoletnim bratom smo bežali v gozd pred pohodom premaganih vojska, ki so se valile po dolini in tudi ropale in ubijale.

Nič bolje ni bilo po vojni, vsega je primanjkovalo. Živeli smo še naprej na karte. Tudi blaga ni bilo. Včasih je vaška trgovina dobila nekaj bal blaga, ki je takoj pošlo. Mama je zgodaj zjutraj šla čakati pred trgovino, da je prišla na vrsto in dobila blago. Ker je bila šivilja, je veliko pomenilo. Spominjam se, da je sparala lepo okrasno blazino, da je lahko spletla mehko jopico za brata, domača volna je bila preostra za otroke. Čeprav smo bili veseli svobode, je bilo življenje še naprej težko. Dolgo je primanjkovalo hrane, spominjam se, da smo kdaj pa kdaj dobili Unra pakete, kjer je bilo tudi nekaj sladkega. Nekoč je bil nekakšen sejem in so prodajali tudi čokolado in Branko jo je na vsak način hotel imeti. Mama ni imela denarja, pa se ga je usmilila sestrična.

Kljub pomanjkanju je zrasel v velikega fanta, same noga so ga bile. Že mali je pokazal svojo močno voljo. Če mu kdo ni bil pogodu in je silil vanj, je vedno rekel: "Bejž!" in zamahnil z roko. Že zgodaj je pokazal ročne spretnosti. Bil je zelo natančen, kot mama. Še danes hranimo na podstrešju kovček z njegovimi tehničnimi pripomočki. Takrat ni bilo radioaparatorov, naredil je detektor s slušalkami in še marsikaj drugega. V hiši, kjer smo stanovali, je bila na podstrešju sobica in okno je porabil za oder in predvajal lutkovne igrice z dvema lesenima lutkama. Otroci, ki so hodili mimo nas v šolo, so z veseljem obstali pred hišo in gledali njegove igrice. Včasih so zamudili tudi v šolo.

Pozimi se je smučal po hribu za hišo s smučmi, ki si jih je sam z očetovo pomočjo naredil. Prve smuči so bile zelo enostavne, narejene iz jesenovih desk z usnjenim pasom čez čevlje. Ko je bil malo starejši šolar, si je priskrbel tudi malo boljše smuči in na hribu naredil skakalnico in uprizarjal vragolije, da so ga šolarji z veseljem gledali.

Po smrti deda in babice, je kmetijo, kjer se je rodila mama, jaz in Branko, prevzel stric Stane. Zelo pogosto smo obiskovali mamin dom. Mama je bila zelo navezana na svoje brate in sestre. Tako smo neke nedelje zopet šli na obisk. Branko se je z bratranci igral na travniku ob hiši. Potakali so prazne sode, ki jih je stric pripravljajal za novi mošt. Ker je kmetija na hribu, se je zgodilo, da je sod, ki ga je potakal Branko, nenadoma začel valiti po hribu navzdol. Nihče ga ni mogel ustaviti. Zdrvel je z veliko hitrostjo v dolino. Ker je bil na eni strani odprt, se je zrak vrtinčil po notranjosti in je tulil kot najhujši vihar. K sreči se je ustavil v grmovju nad cesto in se razbil. Fantje so prestrašeni čakali, kaj bo storil stric. Ko si je ogledal razbitino, so mu sosedge povedali, da jih je bilo strah tuljenja, ker niso vedeli kaj ga povzroča. Fantov ni oštel.

Ker je bil Branko devet let mlajši od mene, sva bila bolj malo skupaj doma. Ko je on začel obiskovati šolo, sem jaz odšla na gimnazijo na Ravne (leta 1951). Ker se takrat ni bilo mogoče voziti v šolo vsak dan, sem stanovala pri teti in nisem pogosto prišla domov.

V počitnicah sva bila skupaj, a sva obirala vsak svoje poti. Včasih sem mu rekla, da bi bilo dobro, da bi se ukvarjal s športom, ker je tako nerodno hodil. Bil je velik in vedno je bilo premalo hrane zanj. Kadar je mama spekla rižev narastek, je naredil z žlico črto in nam trem namenil polovico, ostalo pa sebi. Zjutraj je pojedel litrski lonc mleka s kruhom. Ker ni bilo

dovolj mleka pri hiši, ga je oče razredčil in sladkal. Pravim oče, saj je bil že v pokoju (rojen je bil 1892. leta) in je kuhal bolj dobro kot mama. Doma so imeli gostilno in se je naučil kuhati. Mama pa je veliko šivala, da je prispevala nekaj za gospodinjstvo.

Po maturi sem se zaposlila v ravenski študijski knjižnici in se eno leto šolala v Ljubljani za poklic knjižničarke. Domov sem odhajala bolj poredko. Leta 1959 sem se poročila in rodila sina. Takrat sem bila zopet doma, ker je mož še študiral. Sina sem pustila potem štiri leta mami. Branko se je navezal na sina in mu delal zanimive igrače. Vedno je bil iznajdljiv in spreten. Ko se je v Velenju začel ukvarjati s športom, sem mu prinesla knjige o atletiki. Vsi smo sledili njegovim prvim uspehom, posebno ponosna je bila mama. Skrbno je hranila fotografije in izrezke iz časopisov, ko je Branko dosegal dobre rezultate.

Leta 1972 sta se starša preselila iz Mislinje v Stari trg pri Slovenj Gradcu, ko sva z možem zgradila hišo, ki je postala tudi Brankov dom. Oče je po dveh letih bivanja pri nas umrl, star 82 let. Mama pa je živela z nami do leta 1996, ko je umrla stara 90 let. Branko je mamu redno obiskoval, ji pošiljal kartice od vsepovsod, vse je skrbno hranila. Bila je zelo ponosna na svojega velikega sina in je tudi skrbno sledila športnim dogodkom.

Z Brankom sva se vedno razumela, vendar je bilo premalo časa za bolj pogosto druženje, saj sem bila polno zaposlena s službo, otroci (dva sina in dve hčerki) in z domom. Več časa je bilo, ko sem se leta 1990 upokojila. Takrat je Branko kot veteran dosegal lepe uspehe in za vsako medaljo sem mu napisala pesmico, ne vem več koliko.

Sedaj, ko sem vdova, me večkrat obišče in obujava spomine. Zelo mi je hvaležen, da sem negovala mamu, ki je zbolela za rakom. Za vsak rojstni dan mi podari kakšen lep lastni izdelek. Tudi prej, ko je še bil zaposlen v zlatarni, me je oskrboval z nakitom.

Toliko sem napisala, če vam bo kaj koristilo, uporabite. .

Želim vam uspešno delo in vas lepo pozdravljam,
Marijana Vončina

g. Tone Petek, prijatelj in bivši sotekmovalec

SPOŠTOVANI ADRIJANA IN LARA

Vesel sem vajinega dopisa vezanega na raziskovalno nalogo z naslovom BRANKO VIVOD.

Atletiko sem vzljubil že zelo zgodaj, saj je bil moj oče atletski sodnik in me je pogosto vodil na atletska tekmovanja, ki smo jih (in jih še vedno) imenovali **mitinge**. Tako sem imel priložnost spoznati mnoge uspešne celjske in tudi druge atlete.

Ko sem obiskoval 7. razred osnovne šole (bilo je spomladi leta 1963) se je po šoli širil glas o novem junaku skoka v višino, ki kar po tekočem traku postavlja slovenske rekorde. Seveda sem obiskal že kar naslednji atletski miting, kjer sem prisostvoval enemu izmed mnogim novih slovenskih rekordov, ki jih je postavljala Branko Vivod. Če se ne motim, je bilo spomladi 1963, Branko pa je preskočil 194 cm.

Prav takrat je tudi mene "potegnilo" v atletske vrste in to ravno v skok v višino.

Zato sem še z večjo pozornostjo spremljal postavljanje novih rekordov Branka Vivoda.

Spominjam se, ko je kot prvi Slovenec preskočil 200 cm. Lahko rečem, da sem prisostvoval številnim njegovim rekordom. Posebno mi je ostalo v spominu njegov jugoslovanski rekord, ki ga je postavil na odmevnem atletskem tekmovanju v Modeni, v Italiji. Preskočil je 210 cm.

V posebno zadovoljstvo mi je bilo, da sem lahko (čeprav je med nama točno 5 let razlike) tekmoval skupaj z njim na istih tekmovanjih. V spominu mi ostajajo: predolimpijski miting v Celju leta 1964, tekmovanje v Zrenjaninu leta 1966, finale atletskega pokala za posameznike v Ljubljani leta 1965...

Zelo zanimivi so bili tudi zimski treningi. Na treningih na takratni IV. osnovni šoli na Dečkovi cesti (mislim, da je bilo to v zimi 1963/64) je bil Branko v izredni formi. Preskakoval je višine, ki so bile višje od takratnega državnega rekorda. Vendar ti rezultati niso bili uradni in so ostali v spomnih peščice takrat prisotnih.

Kasneje so se naše življenjske poti ločile. Vendar sem ostal zvest atletiki in skoku v višino. Spremljal sem njegove rezultate, še posebej, ko se je pričel udeleževati veteranskih tekmovanj na najvišji ravni. Če mu ni uspelo v času "aktivnega" udejstvovanja poseči po najvišjih lovorikah, mu je to prav gotovo uspevalo v veteranski konkurenci. Zmagoval je na največjih veteranskih tekmovanjih in kar je še bolj zanimivo, premagoval je nekdanje svetovne in olimpijske prvake ter svetovne rekorderje.

Zaradi njegove splošno znane odprtosti in komunikativnosti je pletel številna poznanstva in prijateljstva. Na ta način je postal premalo cenjeni ambasador Celja, Slovenije in atletike po svetu.

Ob njegovi 70 letnici sem mu posvetil tematsko filatelistično razstavo, ki je bila na njegov jubilej, 15. maja 2014, v galeriji Kvartirna hiša.

Danes sva z Brankom velika prijatelja in v največje zadovoljstvo mi je obujanje skupnih spominov in še posebej poslušanje njegovih številnih zelo zanimivih zgodb iz atletskega in tudi neatletskega življenja.

Vesel sem, da ste se na OŠ Frana Kranjca odločili, da svojo raziskovalno nalogo posvetite Branku Vivodu in mu tudi na ta način izkažete zaslužen priznanje, svojim sošolcem pa predstavite tega legendarnega športnika.

Za vse morebitne dodatne informacije sem vam vedno na razpolago.

Hvala za povabilo k sodelovanju in lep pozdrav ter veliko uspeha in zadovoljstva pri naslovni raziskovalni nalogi vam želim.

Tone Petek

g. Jurij Novak, prijatelj in bivši sotekmovalec

Utrinek o legendarnemu skakalcu v višino, Branku Vivodu

V Novi Gorici, kjer sem odraščal, smo imeli v šestdesetih letih (pred petdesetimi leti) vsako leto v aprilu Mednarodni Otvoritveni atletski miting, ki je pritegnil velik interes mladine in športne javnosti. Na tribuni se je zbralo tudi po nekaj tisoč gledalcev, ki smo prišli gledat zvezdnike slovenske atletike. Branko Vivod je bil takrat prvi Slovenec, ki je preskočil magično mejo dveh metrov. V tistem času še ni bilo atletskih stadionov iz umetne mase - tartana. Spomladi so bile peščene steze razmočene, zato je, kljub daljšim žebljem na šprinterih, precej drselo. Branko je imel zelo originalno rešitev. S seboj je prinesel steklenico bencina in z njim pred začetkom skoka v višino polil zmehčano zaletišče in prižgal! Za nekaj minut je vzplamtel tri metre visok plamen in toplota je posušila in utrdila odzivno mesto. Toda bolj kot to, sta plamen in dim pritegnila pozornost številnih gledalcev, ki so se z glavne tribune preselili ob rob skakališča v višino, kar je bilo takrat dovoljeno, in Branko je dosegel, da je bilo njegovo skakanje v centru pozornosti. Bil je prava karizmatična atletska osebnost.

Sam sem bil takrat star štirinajst let in se živo spominjam tega plamena, ogromnega skakalca iz Celja in njegov eleganten skok preko dveh metrov. Od takrat naprej je bil Branko Vivod moj vzornik in začel sem trenirati skok v višino. Posnemal sem ga tako pri načinu skakanja, kot pri obnašanju na stadionu. Čeprav je pet let starejši od mene in sem ga vedno občudoval kot super atleta, sva kasneje postala dobra prijatelja in sva se družila na številnih tekmovanjih. Branko Vivod je bil večkratni rekorder Slovenije v skoku v višino. Rekord je izboljševal od 194 cm leta 1962, do najboljšega dosežka 214 cm leta 1970! Je tudi izredno veder in prijazen človek. Še zdaj si pogosto vzameva čas za klepet po telefonu ali ob kavi, ko pride v Ljubljano ali jaz v Celje. Najraje obujava spomine ali komentirava dogodke v zvezi z veteransko atletiko, ki sva ji oba privržena. Po končani članski karieri in težavah s poškodbami je bil od leta 1985 do 2010 zelo uspešen skakalec med veterani in dosegel 24 medalj na Evropskih in Svetovnih prvenstvih.

S tistim prižiganjem ognja in pritegovanjem pozornosti je Branko Vivod že takrat opozoril, da mora biti atletska tekmovanje tudi »dogodek«, nekakšna atraktivna predstava, ki popestri včasih nekoliko dolgočasna atletska tekmovanja. Igre z žogo (nogomet, košarka, hokej) in nove, moderne športne panoge (ulična košarka, surfanje, deskanje...) so morda v današnjem času prevzele atletiki, plavanju in gimnastiki pozornost medijev, ki imajo radi »cirkus«, ne pa zgolj ocenjevanje nekih golih rezultatov v obliki zapletenih števil.

Jurij Novak – bivši skakalec v višino in atletske trener

g. Dušan Prezelj, prijatelj in bivši sotekmovalec

Branko je res moj prijatelj. Spoznala sva se preko športa-skoka v višino. Kot starejši je bil nam mlajšim vzgled, vzor in motivacija, da smo ga posnemali. Vrhunske rezultate je dosegal s svojo predanostjo in odličnostjo do skoka v višino. Perfekcionizem in ta odličnost pa je bila tudi prisotna v njegovem poklicu, zato je bil uspešen in večkrat nagrajen.

Je velik poznavatelj in ljubitelj umetnosti, predvsem slikarstva. Prijetno se je z njim družiti, obujati spomine na tekmovanja in dogodivščine, ki smo jih imeli. Nepozabna so bila skupna potovanja z Natašo Urbančič po Ameriki in drugih tekmovanjih. Z njim je bil zmeraj prisoten humor, tako da smo se včasih nasmejali do solz.

Branko je pozoren in spoštljiv do prijateljev in svojih najbližjih. Ker smo veliko časa preživeli skupaj, smo imeli veliko prigod, veselih trenutkov in smešnih dogodkov. Tako smo enkrat, mislim, da je bilo leta 1972, skupaj potovali v Brno na Českoslovaško. Jaz sem bil šofer "spačka" Branko in Stanka, danes moja žena, na velik mednarodni miting. Ker je v tistem času razsajala parklovka, smo se morali peljati z avtom skozi denzifikcijsko korito. Pristopil je carinik, rutinsko vprašal, kaj imamo za cariniti. Nič, smo dejali in sledil je pregled prtljage in avtomobila. Pa osebna identifikacija. Tu pa je nastal problem, saj je imel Branko daljše lase kot na sliki v potnem listu. Kaj sedaj, se vrniti? Ne, treba se je bilo ostriči. Stanka vzame male zakrivljene škarjice za nohte, ga malo postrizže spredaj in malo pri strani. Branko se lepo počee, bujne črne lase zadaj pa skrrije za črn puli. In ponovno je sledila identifikacija. Vsi resni in zaskrbljeni čakamo odločitev češkega policaja. Sedaj pa je bil Branko pravi, se odloči. Odpeljem v grobi tišini do prvega ovinka, nato pa smeh in veselje, da smo po enournem pregledu lahko šli naprej. Pa tudi pri vračanju s tekmovanja ni šlo vse gladko, saj nam je češki carinik hotel zacariniti kristalne pokale, ki smo jih dobili za nagrado. In spet smeh in komentarji na račun carinika.

Resnične prijatelje si dobiš v mladosti. Večkrat se dobimo tudi sedaj, ko je moral Branko zaradi hrbtenice prenehati skakati. Gremo na ribice ali spijemo penino, ki jo je imela tako rada naša Nataša.

Ko bi vsaj to še trajalo.

Lep pozdrav,
Dušan Prezelj

ZAKLJUČEK

Pisati življenjsko zgodbo človeka, ki ga nič ne poznaš, se nama je na začetku zdelo precej zahtevno. Ko pa nama je najina mentorica povedala, da bova spoznali in predstavili življenje športnika, ki je s svojim talentom in vztrajnim delom iz skromnih razmer posegel v sam svetovni atletske vrh, nama je izziv postal zanimiv.

Ob prvem srečanju z gospodom Brankom Vivodom sva ugotovili, da je prijeten in zanimiv sogovornik. Med obujanjem spominov naju je popeljal skozi življenje skromnega fantiča, ki je s trdno voljo dosegal uspehe, »skakal vedno višje« ter dosegal rekorde v skoku v višino, predvsem pa oral ledino na veteranskih tekmovanjih, s katerih se vedno znova vračal z velikimi uspehi. Na vsako vprašanje nama je odgovoril z nasmeškom na obrazu in povedal več, kot sva pričakovali. Z veseljem sva prisluhnili tudi njegovim doživljanjem, ob katerih je spoznaval ljudi in dežele ter krepil številne prijateljske vezi.

Ob koncu sva ugotovili, da so se najina predvidevanja skoraj v celoti uresničila:

- S svojimi športnimi dosežki je poskrbel za prepoznavnost Slovenije in Celja, saj je bil dvakrat jugoslovanski rekorder v skoku v višino in dosegal odmevne rezultate tudi na mednarodnih tekmovanjih.
- S svojimi uspehi na veteranskih tekmovanjih je posegel v sam vrh svetovne atletike, saj se je s številnih evropskih in svetovnih prvenstev vračal s kolajnami in dvakrat celo izboljšal svetovni rekord v svoji starostni kategoriji.
- V Celju je prepoznavna osebnost, čeprav ga najini vrstniki niso poznali. Številni starejši Celjani pa so vedeli, da je Branko Vivod tisti visoki uglajeni Celjan, ki se z atletske tekmovanj še vedno vrača s medaljami.
- Izkazalo se je, da je njegov pečat, ki ga je pustil na domači in na mednarodni atletske sceni, tako velik, da si je zaslužil, da sva ga predstavili kot osebnost mojega kraja.

Veseli sva, da sva ga spoznali, da sva spoznali njegovo življenjsko zgodbo in da lahko njegovo pot o uspehu in izpolnitvi otroških sanj predstaviva tudi vam.

slika 84: RAZISKOVALKI PRI DELU
(leta 2015; fotografija je last raziskovalk)

ZAHVALA

Ob koncu bi se radi zahvalili vsem, ki so nama pri najinem delu pomagali, vsem, ki so uspeli pobrskati po spominu in nama zaupali delček spominov, ki ga vežejo na pot, prehojeno z g. Brankom Vivodom. Z njihovo pomočjo je najino oblikovanje življenjskega mozaika g. Branka Vivoda dobilo kompleksnejšo podobo.

Iskrena hvala tudi vsem, ki so naju pri najinem delu usmerjali in naju spodbujali ter nama pomagali pri oblikovanju najine naloge.

Predvsem pa bi se radi zahvalili gospodu Branku Vivodu, ki naju je popeljal skozi življenje športnika, ki je s svojim talentom, borbenostjo in vztrajnostjo tlakoval pot do vrhunskih atletskih dosežkov.

VIRI IN LITERATURA

PISNI VIRI: časopisni članki:

Celjski tednik: 27. 9. 1963; 21. 8. 1964; 4. 9. 1964

Novi tednik: 14. 10. 1970; 28. 10. 1970; 16. 9. 1970; 9. 6. 1983;
23. 6. 1983; 27. 6. 1985; 27. 12. 2013

Naša občina: marec 2013

Dnevnik: 5. 9. 2013

Delo: 5. 1. 2014; 16. 5. 2014

Celjan: 24. 7. 2013; 30. 10. 2013; 6. 8. 2014

Naš čas: 18. 7. 2014

Nedeljske novice: 16. 5. 2014

(nekateri časopisni izrezki, ki jih hrani g. Vivod, so brez datuma in ni razvidno, iz katerega časopisa so, zato jih ne moremo navajati)

internetni viri: Planet Siol. Net: 10. 12. 2012 (27. 2. 2015)

www.corbisimages.com (20. 2. 2015)

www.sportunterricht.de (18. 2. 2015)

www.celje.info (20. 2. 2015)

imgkid.com (28. 2. 2015)

Bilten tekmovanja v Eugenu (28. 2. 2015)

www.radiocelje.com (27. 2. 2015)

video viri: posnetek prireditve »Šport – prijateljstvo«
posnetek praznovanja štiridesetletnice

USTNI VIRI: g. Branko Vivod

ga. Marijana Vončina (Slovenj Gradec), sestra

ga. Viktorija Grubelnik (Velenje), partnerica

g. Tone Petek (Celje), prijatelj in bivši sotekmovalec

g. Jurij Novak (Ljubljana), prijatelj in bivši sotekmovalec

g. Dušan Prezelj (Kranj), prijatelj in bivši sotekmovalec

IZJAVA

Mentorica, Jana Draksler, v skladu z 2. in s 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Branko Vivod – osebnost mojega kraja, katere avtorici sta Adrijana Hyseni in Lara Ratej:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu;
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisnimi pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 7. 3. 2015

Šola: OŠ Frana Kranjca Celje

Podpis mentorja(-ice)
Jana Draksler

Podpis odgovorne osebe
Danica Šalej

BRANKO VIVOD

osebnost
mojega
kraja

Avtorici:

Adrijana HYSENI

Lara RATEJ

Mentorica:

Jana Draksler

OŠ Frana Kranjca Celje

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

marec 2015